

Møte torsdag den 23. mars 2017 kl. 10

President: Marit Nybakk

Dagsorden (nr. 62):

1. Innstilling fra justiskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Jenny Klinge, Marit Arnstad, Geir Pollestad, Kjersti Toppe, Per Olaf Lundteigen, Trygve Slagsvold Vedum, Liv Signe Navarsete, Ivar Odnes, Janne Sjelmo Nordås og Heidi Greni om kvalitet og innhold ved lensmannskontorene etter gjennomføringen av politireformen (Innst. 211 S (2016–2017) jf. Dokument 8:35 S (2016–2017))
2. Innstilling fra justiskomiteen om Endring i vegtrafikkloven (behandling av personopplysninger) (Innst. 176 L (2016–2017), jf. Prop. 115 L (2013–2014))
3. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettergangslovgivningen mv. (organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet) (Innst. 200 L (2016–2017), jf. Prop. 33 L (2016–2017))
4. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i passloven og ID-kortloven (nektelse av reisedokumenter) (Innst. 207 L (2016–2017), jf. Prop. 35 L (2016–2017))
5. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i naturskadeforsikringsloven (dekning for relokalisering ved fare for ny naturskade) (Innst. 208 L (2016–2017), jf. Prop. 36 L (2016–2017))
6. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i tvisteloven (sikkerhet for sakskostnader) (Innst. 209 L (2016–2017), jf. Prop. 42 L (2016–2017))
7. Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Michael Tetzschner, Frank Bakke-Jensen, Gunnar Gundersen, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Anders B. Werp om utvidet ansvar for selskapers ansvar for korrupsjonshandlinger, tilføyelse til straffeloven § 389 (Innst. 191 L (2016–2017), jf. Dokument 8:67 L (2015–2016))
8. Referat

Presidenten: Representantene Marianne Aasen og Geir Sigbjørn Toskedal, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Det foreligger to permisjonssøknader:

- fra representanten Trond Giske om foreldrepermisjon i tiden fra og med 27. mars til og med 7. april
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om permisjon for representanten Eirik Sivertsen i tiden fra og med 28. mars til og med 31. mars for, som leder av Stortingets delegasjon for arktisk parlamentarisk samarbeid, å delta i Arktis-konferansen i Arkhangelsk

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

For Nordland fylke: Tone-Helen *Toften* 28.–30. mars
For Sør-Trøndelag fylke: Gunn Elin *Flakne* 27. mars–6. april

Presidenten: Representanten Sveinung Rotevatn vil framsette to representantforslag.

Sveinung Rotevatn (V) [10:01:43]: På vegner av representantane Terje Breivik, Pål Farstad, Ketil Kjenseth, Iselin Nybø og meg sjølv har eg gleda av å setje fram eit forslag om å styrkje sosiale rettar for sjølvstendig næringsdrivande.

I tillegg vil eg setje fram eit representantforslag om of-fentleg tryggleik og ansvarleg hundehald.

Presidenten: Representanten Karin Andersen vil også framsette et representantforslag.

Karin Andersen (SV) [10:02:19]: På vegne av stortingsrepresentantane Kirsti Bergstø, Heidi Greni, Marit Arnstad, Stein Erik Lauvås og meg sjøl vil jeg sette fram forslag om å få utarbeidet og lagt fram en egen stortingsmelding om sørsamisk språk, kultur og næring.

Presidenten: Representanten Kjell Ingolf Ropstad vil framsette et representantforslag.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:02:48]: På vegne av representantane Knut Arild Hareide, Olaug V. Bollestad, Anders Tyvand, Geir Jørgen Bekkevold og meg selv har jeg gleden av å sette fram et representantforslag om flere tiltak for å beskytte barn mot pornografi.

Presidenten: Rasmus Hansson vil framsette et representantforslag.

Rasmus Hansson (MDG) (fra salen): President, det må utsettes, for jeg har glemt å ta det med!

Presidenten: Men det er slik at vår utmerkede sekretær har dette her oppe, så representanten må komme opp og legge det fram. (Munterhet i salen)

Rasmus Hansson (MDG) [10:03:27]: Hva skulle Miljøpartiet De Grønne gjort uten presidentskapet?

Presidenten: Nei, det har vi lurt på! (Latter i salen)

Rasmus Hansson (MDG) [10:03:44]: På vegne av Miljøpartiet De Grønne har jeg gleden av å sette fram et forslag om tiltak for å øke sysselsettingen blant ungdom og andre lavlønnsgrupper ved å redusere arbeidsgiveravgiften for lavere lønnsgrupper.

Presidenten: Representanten Ketil Kjenseth vil framsette et representantforslag.

Ketil Kjenseth (V) [10:04:16]: På vegne av meg selv har jeg gleden å framsette et forslag om poliklinisk tilpassning av aktivitetshjelpemidler for barn og oppfølging på avstand.

Presidenten: Liv Signe Navarsete vil framsette et representantforslag.

Liv Signe Navarsete (Sp) [10:04:42]: På vegner av stortingsrepresentantane Torgeir Knag Fylkesnes, Trine Skei Grande, Knut Arild Hareide og meg sjølv har eg glede av å setje fram eit forslag om sikring av eigna helikopterkapasitet for Hæren og vidareføring av hovudbase for helikopter på Bardufoss.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:05:09]

Innstilling fra justiskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Jenny Klinge, Marit Arnstad, Geir Pollestad, Kjersti Toppe, Per Olaf Lundteigen, Trygve Slagsvold Vedum, Liv Signe Navarsete, Ivar Odnese, Janne Sjelmo Nordås og Heidi Greni om kvalitet og innhold ved lensmannskontorene etter gjennomføringen av politireformen (Innst. 211 S (2016–2017) jf. Dokument 8:35 S (2016–2017))

(Uro i salen, presidenten klubber)

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at vi faktisk skal vedta at dette forslaget kan behandles.

Innstillingen til saken som her ligger til behandling, har ikke ligget ute i den reglementsbestemte tid, dvs. 48 timer, men med hjemmel i forretningsordenen § 46 vil presidenten foreslå at Stortinget likevel behandler denne saken nå.

Ingen innvendinger ser ut til å ha kommet mot presidentens forslag.

– Det anses da som vedtatt.

Etter ønske fra komiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det innenfor den fordelte taletid blir gitt anledning til inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Anders B. Werp (H) [10:07:15] (ordfører for saken): Det er snart to år siden Stortinget med stort flertall vedtok nærpolitireformen. En bred politisk allianse med Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre var enig om at reformen var og er helt nødvendig.

22. juli og Gjerv-kommisjonens konklusjoner dannet et dystert bakteppe. Politiets beredskapskapasitet måtte bli bedre. I tillegg viste Politianalysen flere svakheter. Det var i ferd med å utvikle seg et a- og b-politi, hvor polititjenesten var ulik i ulike deler av landet. Man så en sentralisering hvor stadig mer av ressursene og kompetansen kom de store politidistriktene og særorganene til gode, på bekostning av mellomstore og små politidistrikter, og analysen viste at politiet ikke var organisert for å møte kommende kriminalitetsutfordringer. I tillegg hadde både samfunnet og kriminaliteten endret seg. Gjennom en bred og god

politisk prosess og i samarbeid med politiets organisasjoner vedtok altså Stortinget en nødvendig og overmoden reform.

Denne saken gjelder et representantforslag fra Senterpartiet som berører reformprosess og reformens innhold. Jeg takker for samarbeidet med komiteen, og jeg kommer tilbake til vår stemmegiving.

Det var klart for alle involverte i forhandlingene, debattene og vedtaket om nærpolitireformen at selv om reformen er tvingende nødvendig, ville prosessen bli krevende. Det var helt åpenbart for alle som deltok. Nå står vi midt i den mest krevende fasen. Den lokale strukturen skal fastsettes. Politiet skal gjennomføre sin uten sammenligning største organisasjonsutviklingsprosess samtidig som de skal løse sitt viktige samfunnsoppdrag. Da påhviler det et felles politisk ansvar å sikre politiet nødvendig stabilitet og forutsigbarhet, ikke minst nå når det blåser. Det øker tryggheten i lokalsamfunnet, det bedrer samfunnets sikkerhet, og det gjør politiet i stand til å utvikle bedre tjenester til innbyggerne.

Vi begynner nå å få de første resultatene av reformen. I Hallingdal dobles patruljetjenesten, og politiet kan kraftsamle i Hemsedal. Det er viktig nå i høysesongen. Politiet er krystallklare på at denne satsingen skyldes nettopp reformen. I Malvik og Stjørdal er det flere operative politifolk nå, etter at de slo sammen sine lensmannskontorer. Dette er noen eksempler. Det kommer flere, og det kommer til å bli mange gode eksempler på effektene av denne reformen.

Samarbeid mellom politi og kommuner er helt sentralt i reformen. Kriminalitetsforebygging, lokalsamfunnsutvikling og trygghet skal vokse ut av dette samarbeidet, og reformen legger godt til rette for dette. Senterpartiet stemte mot reformen. De fremmer nå et forslag som berører reformen, men jeg ser fortsatt ikke spor – i denne saken heller – av hva som er Senterpartiets alternativ til en helt nødvendig reform.

Til slutt om voteringen: Høyre og Fremskrittspartiet fremmer sine mindretallsforslag. Vi anser vårt forslag nr. 2 som et alternativ til I og vil stemme mot I. Vi stemmer for Venstres løse forslag i saken, som vi anser som et alternativ til II. Vi stemmer for III. Vi stemmer mot IV, som vi anser ivaretatt av III, og vi stemmer mot V, da vi anser dette også som dekket av vårt forslag nr. 2.

Presidenten: Da anser presidenten at representanten Anders B. Werp har tatt opp de forslag han har referert til.

Jorodd Asphjell (A) [10:12:08]: Først og fremst vil jeg takke forslagsstillerne for at de har fremmet dette representantforslaget om hvordan vi skal forsikre oss om at regjeringen følger opp intensjonene i gjennomføringen av politireformen, som et bredt flertall i Stortinget sto bak i 2015.

Formålet med politireformen var å utvikle et nærpolit som har alle politiets oppgaver, og som er operativt, synlig og tilgjengelig for befolkningen – altså et effektivt og kompetent nærpolit som er til stede for befolkningen der hvor man bor og oppholder seg. Samtidig må det utvikles flerfaglige og tverrfaglige fagmiljø som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer.

En styrking av nærpolitiet og utvikling av fagmiljøene er meget viktig for å utvikle et mer kompetent politi som

effektivt forebygger og bekjemper kriminalitet, og som samtidig sikrer borgernes trygghet i hele landet.

I forbindelse med gjennomføring av slike reformer er en helt avhengig av gode prosesser og lokal medvirkning, slik at en skaper legitimitet for de vedtak som treffes. Derfor la stortingsflertallet stor vekt på at kommuner og ansatte skulle sikres god medvirkning i de lokale og regionale prosesser som skulle skje. I tillegg presiserte stortingsflertallet i forbindelse med gjennomføring av endringer i tjenestestrukturen at politimestrene skulle utarbeide dokument til kommunestyrene, hvis de selv ønsket det.

Det samme flertallet var også opptatt av at berørte kommuner skulle få anledning til å klage på endringer i tjenestestrukturen til Justis- og beredskapsdepartementet gjennom vedtak i kommunestyret:

«Ved klagebehandlingen skal også kvaliteten på arbeidet med det ønskede sluttresultatet som er lagt frem for kommunene i forkant, og andre forhold som har betydning for helheten i politiets lokale tilgjengelighet, kunne vektlegges. Dette i tillegg til kriteriene i Prop. 61 (2014–2015) punkt 5.3.»

Arbeiderpartiet har merket seg tilbakemeldingene fra mange kommuner angående prosessen i forbindelse med gjennomføringen av politireformen. Den korte høringsfristen har vært meget krevende for de kommuner som har fått lagt ned sine lensmannskontorer og tjenestesteder. Arbeiderpartiet la til grunn at kommuner og organisasjoner skulle ha reell innflytelse på prosessen før Politidirektoratets endelige beslutning om antall tjenestesteder.

Komiteens flertall, som består av Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet, vil understreke viktigheten av at ansattes organisasjoner blir rådført i tråd med arbeidsmiljølovens og Hovedavtalens intensjoner knyttet til medbestemmelse. Den norske modellen baserer seg på gjensidig respekt for inngåtte avtaler, slik at samspillet mellom arbeidstakerorganisasjonene, arbeidsgiverorganisasjonene og det offentlige blir tatt på største alvor.

Arbeiderpartiet er opptatt av å ha gode tjenestetilbud nær der innbyggerne bor og lever sitt liv. I takt med den teknologiske utviklingen i samfunnet vil det være naturlig å opprettholde desentraliserte tilbud nær publikum. Flertallet i komiteen er opptatt av at oppgaver som bl.a. utstedelse av pass og våpenkort ikke ligger lenger unna enn 45 minutter for minst 90 pst. av innbyggerne.

Til slutt vil flertallet i komiteen, som består av Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Arbeiderpartiet, understreke at nærpolitiet skal være lokalt forankret. Det utgjør politiets ytterste ledd. Nærpoliti er i de fleste tilfeller den etaten innbyggerne møter i situasjoner som oppleves truende, farlige og krenkende. Det er derfor avgjørende at dette leddet har ressursene, kompetansen og kvaliteten som trengs for å være aktivt til stede der situasjoner oppstår i samfunnet.

Før jeg tar opp forslagene, vil jeg vise til komiteens tilråding til III, hvor ordet «Hovedtariffavtalen» ved en inkurie ikke har blitt rettet til «Hovedavtalen».

Jeg tar opp de forslag som Arbeiderpartiet er medforlagsstiller til.

Presidenten: Representanten Jorodd Asphjell har tatt opp de forslagene han refererte til.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [10:16:51]: Å drive politikk er ikke bestandig en konkurranse om popularitet, men av og til totalt nødvendig, for et samfunn er sjelden statisk. Et samfunn i endring betyr at organisasjonene må endres for å møte den samfunnsendringen som kommer. Hvis ikke gjør vi som politikere samfunnet en bjørnetjeneste. Derfor mener jeg at en reform som denne er nødvendig, på samme måte som Politireform 2000 var nødvendig. Og det er jo slik at det å være forsiktig når det gjelder endringer, kan man godt forsvare, men konsekvensen av det kan bli noe annet enn det man ønsket seg. Derfor synes i alle fall jeg at det som flertallet sa da man gjorde vedtak om reformen for ikke lenge siden, fortsatt er bærende.

Så tok jeg meg den frihet å gå tilbake og se litt på historien bakom. I går kveld leste jeg innstillingen fra den daværende justiskomiteen om politirolemeldingen, som ble behandlet i denne salen for elleve år siden. Der hadde Stortinget ganske mange klare, gode bemerkninger med tanke på forventningene man hadde. Jeg tar meg den frihet å referere noen av de tingene som den daværende justiskomiteen sa. En av de tingene som ble tatt opp, var responstid. Det er nå på plass og er ett av kravene i den nye reformen – selvfølgelig, det skulle bare mangle! Men det har altså tatt oss elleve år å komme til det trinnet at vi sier at også politiet, som den største blålysetaten, må møte noen krav her. I tillegg var det slik at komiteen sa at det derfor bør etableres «forpliktende samarbeid mellom politiet og de enkelte kommuner». Ja, det gjør vi. Atter en gang er samhandlingen mellom politiet og folk som bor i kommunene, en absolutt nødvendighet for å få til gode løsninger. Og man sa i komiteen den gang som følger:

«Politi- og lensmannsetaten skal kjennetegnes som en etat som er mer tjenesteytende og publikumsorientert og arbeider mer kostnadseffektivt.»

Det er også i dag absolutt relevant å gjøre ting på en best mulig måte, en smartest mulig måte, slik at man kan serve publikum på en måte som gir mest mulig igjen for de skattepengene vi velger å bruke og tildele til norsk politi. Så jeg synes det er fornøydlig å se at en del av de tingene vi diskuterer i dag, absolutt er relevante og godt gjenkjennelige. Betyr det at vi går for sakte framover? Det er et spørsmål den enkelte får stille seg selv, men jeg tenker at det er elleve år siden vi behandlet denne meldingen, og vi diskuterer de samme tingene i dag, men også med referanse til at man er skeptisk til reformer. Denne debatten kom altså ca. fem eller seks år etter Politireform 2000.

Et flertall i komiteen den gang, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, merket seg at «evalueringsene viser at reformen har vært vellykket», så selv om det var stor skepsis da vi gikk fra 54 til 27 politidistrikter, sa flertallet at de er tålelig fornøyde. Det er ikke enkelt, men flertallet har altså konkludert med at vi har oppnådd en del av de tingene vi ønsket oss, og derfor er det fullt ut forsvarlig å gjøre det på den måten man har gjort det.

Så er det noen flere ting som jeg synes er viktig. Man diskuterte teknologi den gang. Nå har vi kommet så langt at enkelte av kjøretøyene til politiet har iPad, man gjør ting momentant, på stedet, for å effektivisere og gjøre ting raskere. Det har vært en stor sak om «Dark Room» og hvordan vi skal håndtere det. Justiskomiteen sa i 2006 bl.a.:

«Komiteen mener at det er viktig at politiet gis kom-

petanse og metoder som gjør det mulig å overvåke og gripe inn i forhold til ulovlig aktivitet på Internett» – som var begrepet vi brukte den gangen.

Videre:

«Politiets muligheter for å forebygge og bekjempe kriminalitet ved kontroll og tilstedeværelse på Internett bør utredes og videreutvikles.»

Igjen: Dette er like relevant i dag. Betyr det at politiet skynder seg sakte, eller betyr det at vi som storting bruker for lang tid på å komme oss dit vi ønsker å være, og der politiet selv absolutt vil gjøre enn bedre jobb enn de har vært i stand til? Svaret vil sikkert variere avhengig av hvem man velger å spørre, men jeg tror at ikke å gjøre nødvendige endringer er å ikke utvise respekt for det samfunnet man er satt til å representere. Ikke å gi politiet ressurser til å gjøre nettopp den jobben, ivareta koblingen mot publikum, er akkurat det samme. Og i denne innstillingen bruker man begrepet «nærpoliti». Ikke bare én gang, men gang på gang vises det til den foregående reformen og at i den norske politirollen skal nærhet – og nærhet til publikum – være bærende. Det er også målet og ambisjonen med den sist vedtatte politireformen.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:21:53]: Jeg vil også starte med bakteppet for reformen. Det er viktig å understreke hvorfor det var viktig å gjennomføre en politireform. Én ting er å peke på 22. juli, Gjørsvik-kommisjonen og alt det arbeidet og de dokumentene som ligger bak, og som var tydelige på at endringer måtte gjøres, men også før det var det enighet om at en måtte igjennom en ny reform i politiet.

Når det gjelder historiebeskrivelsen av reformen, valgte Kristelig Folkeparti å gå i dialog med regjeringspartiene og Venstre for å forsøke å komme til en enighet om en politireform. Det klarte vi ikke, og proposisjonen ble lagt fram av regjeringspartiene og Venstre. Men sammen med Arbeiderpartiet gikk vi inn i et forlik i Stortinget, og de punktene vi særlig var fornøyd med at vi fikk inn i reformen, var at det skulle være en politikontakt i hver eneste kommune, altså tilstedeværelse i hver eneste kommune, at det skulle være gode politiske prosesser, gode prosesser med politiet, der en skulle diskutere framtida – om en fortsatt skulle ha et lensmannskontor, eller om en skulle finne bedre dekning, og at en skulle få en god forankring politisk. Det var ikke bare fordi vi var opptatt av flest mulige lensmannskontor, vi var opptatt av at en lokalt gjør et veldig godt arbeid. Det at en i kommunestyrene, med ordfører og rådmann, har en god dialog med politiet, tror vi også vil gi en bedre beredskap og et bedre politi.

Så var vi opptatt av at dersom det skulle legges ned kontor, måtte det i siste instans være en politisk beslutning, og derfor også ankeadgang til Justisdepartementet, og at justisministeren skulle ha siste ord til syvende og sist. I tillegg løftet vi inn viktige punkter som går på kultur og ledelse, for det er en helt avgjørende bit og også en del av det som det var kritikk mot politiet for, før reformen.

Kristelig Folkeparti mener at det er forskjell på om det er tilstedeværelse av politi i en kommune eller ikke. Det er bra at det er en lokal tilknytning, det er bra at politiet har kunnskap om det som skjer. Det kan ivaretas gjennom et lensmannskontor, men i visse tilfeller er det bedre at en har politipatroljer, fordi en ikke har kapasitet på ett kontor til å ivareta en beredskap eller forebygging på samme måte

som en kanskje tror at lensmannen kunne i sin tid. Der vil jeg også trekke fram at politiarbeid på stedet er helt avgjørende, og evalueringene av det er jo veldig positive.

For vår del har vi også vært opptatt av all den servicen som kan gis, vi peker i innstillinga på sivile oppgaver – at det ikke må være for lang reiseavstand når det gjelder våpenkort, pass og slike ting, men også muligheten til å kunne anmelde på nett eller foreta andre typer henvendelser til politiet enkelt på nett, slik at det blir lettere for publikum.

En annen av de viktige grunnene til at vi gjennomfører reformen, er jo sterkere etterforskningsmiljø. Kampen mot vold og overgrep, som jo er det største samfunnsproblemet vi har, blir bedre når vi får bedre miljø til å etterforske.

«Nærpoliti» er jo et begrep som kan bli litt slitt innimellom. Når er politiet nært? Bak gardinene i det huset der man ikke har mulighet til å se hva som skjer, der det er overgripere, der det er nedlastere som man ikke klarer å se, men som man kan ta gjennom gode aksjoner, som «Dark Room», eller andre, lignende, aksjoner – der er det viktig å komme nært inn og avdekke og gjøre en viktig jobb. «Nær» innebærer jo også å ha et sivilt preg på politiet, noe som er viktig for oss – at det ikke er for stor avstand mellom folk og politi, som det er f.eks. i USA. Å ivareta den biten er også viktig for oss.

Når det gjelder reformen, har vi også vært opptatt av at en får god tid til å gjennomføre de gode prosessene som jeg var inne på. Det var etter min mening for kort tid i forkant av avgjørelsene som ble fattet, og jeg mener at det burde vært bedre tid i etterkant når det gjelder klagingen. Og når en gjennomfører en så viktig reform, mener jeg også det er viktig å ta til seg innspill som en får underveis. Nå har det vært gjennomført særlig to undersøkelser som viser ganske betydelig motstand i politiet selv. Det å lytte til dem, lytte til ansatte, som vi peker på i det ene forslaget, og også lytte til kommunenes viktige innspill, mener vi er viktig for å få en best mulig reform. Dette er intensjonen i forliket, dette er intensjonen i reformen. Slik kan en skape et politi som både klarer å ta de ekstremt kompliserte oppgavene som kriminalitetsbildet og endringene i det krever, samtidig som en kan ivareta den viktige oppgaven med å være til stede, forebygge og være aktive for å skape minst mulig kriminalitet.

Presidenten: Presidenten antar at representanten skal ta opp forslaget.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:27:00]: Det skal jeg.

Presidenten: Da har representanten Kjell Ingolf Ropstad tatt opp det forslaget som han refererte til.

Jenny Klinge (Sp) [10:27:19]: Politireforma er i ein gjennomføringsfase. Slike fasar kan vere gode – og dei kan vere mindre gode. Sjølv om Senterpartiet gjekk inn for ei anna politireform, med mindre vekt på struktur- endringar og meir vekt på innhald og gode tenester i heile landet, er vi opptekne av at gjennomføringa av den vedtekte politireforma skal vere så god som mogleg. Politiet er for viktig til at vesentlege ting går tapt på grunn av ein dårleg prosess. Vi har registrert at mange tilsette i politiet og mange lokale folkevalde har uttrykt at prosessen ikkje er god nok, og at det er grunn til å frykte at reforma vil gje eit dårleg resultat for politietaten sjølv og ikkje minst for

innbyggjarane. Då fann vi det nødvendig å fremje eit representantforslag om nettopp politireforma i Stortinget. Det er dette forslaget vi behandlar i dag.

Senterpartiet gjorde rett i å løfte saka inn i Stortinget igjen. Det at andre parti har vorte med på nokre av framlegga våre og også fremja egne framlegg, er eit tydeleg teikn på dette. Denne reforma er ikkje heilt grei, for å seie det enkelt. Det er for mykje som ligg an til å gå feil veg, og Stortinget må gje regjeringa ei retning vidare på fleire punkt.

Vi i Senterpartiet er opptekne av å sikre at kommunar og tilsette i politietaten blir høyrde, og at dei reelt får vere med på å bestemme. På dette punktet står no Arbeidarpartiet og Kristeleg Folkeparti saman med oss i justiskomiteen om eit forslag til vedtak der vi

«ber regjeringa sørge for at det legges betydelig vekt på det enkelte kommunestyres mening om å beholde lensmannskontoret i kommunen, for blant annet å sikre godt forebyggende arbeid og tilstedeværelse».

Når regjeringa tidlegare var godt fornøgd med å få med seg eit breitt fleirtal på Stortinget for denne politireforma, bør dei no ta inn over seg at parti som stemde for reforma, gjev eit så tydeleg signal om ei kursendring. Ikkje minst bør dei lytte når fleirtalet i komiteen sluttar seg til vårt forslag til vedtak om at regjeringa må

«sørge for en reell styrking av de lensmannskontorene som står igjen etter gjennomføringen av politireformen».

Dette er ikkje til å misforstå. Her kan ein ikkje godta det politidirektøren tidlegare klårt har uttrykt, at dei minste kontora som består etter at reforma er slutført, ikkje kan vente seg noko styrking, kanskje heller det motsette. Viss det var eit poeng å ha eit breitt fleirtal bak reforma, bør det vere eit poeng å lytte når parti som var med på reforma i Stortinget våren 2015, no stemmer saman med Senterpartiet på slike punkt.

Eit anna tema som vi er opptekne av, er dei sivile oppgåvene som politiet har, som utskriving av våpenkort og pass. Det er grunn til å vere bekymra når det gjeld særleg dette siste, for det ligg an til at det kan bli store eller svært store avstandar for store delar av befolkninga for å skaffe seg nytt pass. Hårek Elvenes frå Høgre er av dei som nærast lattermildt har bagatellisert dette problemet, fordi folk visstnok treng pass berre kvart tiande år og må tole å køyre eit stykke for å få det.

Eg vel å lytte meir til politifolk enn til partiet Høgre i denne saka. Det eg får høyre når eg besøker lensmannskontor, er at dei ønskjer å behalde utskriving av pass, både for eigen del og for innbyggjarane. Og dei påpeiker at dette ikkje er ei teneste folk treng berre kvart tiande år. Familiar med fleire ungar vil t.d. måtte skaffe nye pass rimeleg ofte, og eg meiner det er aldeles merkverdig dersom vi i 2017 ikkje skal leggje til rette for at alle gjenverande lensmannskontor og politistasjonar skal kunne skrive ut pass no som det attpåtil skal bli nærare 130 færre kontor enn før. Avstanden mellom folk og politiet aukar uansett med denne reforma, og regjeringa meiner avstanden skal aukast endå mykje meir når det gjeld utskriving av pass.

I marsutgåva av bladet Politiform, som kom ut i dag, kjem det fram at berre halvparten av ordførarane i kommunar som får nedlagt lensmannskontora sine, meiner at prosessen har vore open og transparent, ryddig og reieleg.

Fleirtalet av desse ordførarane er ueinig i at dei har vorte høyrde. Tidlegare har Politiform også publisert resultatata av ei undersøking der 6 000 politifolk svarte – som gav eit heilt klårt bilete av at tilliten til denne politireforma er låg.

Kva kan vi så lese ut ifrå komitéinnstillinga om tilliten til politireforma blant dei som var med og vedtok ho i 2015? Vi i Senterpartiet har i alle fall fått stadfesta at det var viktig å løfte saka inn i Stortinget igjen. Til og med regjeringspartia finn det nødvendig å presisere at reforma faktisk må vere i tråd med Stortingets intensjon då reforma vart vedteken.

Eg tek med dette opp forslaga frå Senterpartiets i saka.

Presidenten: Representanten Jenny Klinge har tatt opp forslagene hun refererte til.

Ola Elvestuen (V) [10:32:30]: For Venstre er det i oppfølgingen av politireformen alltid viktig å huske på hvorfor vi egentlig gikk inn i en avtale. Det er for å følge opp de manglene som ble avslørt 22. juli, samtidig som det skal bringe politiet tilbake til hverdagen til folk.

Men la meg starte med å ta opp Venstres forslag. Det er skapt et inntrykk av at den pågående klageprosessen bare gjelder selve prosessen rundt vedtaket om nedleggelse av et lensmannskontor. Det er ikke riktig. Stortinget har sagt at det kan klages på prosessen, men Stortinget har også satt opp en rekke kriterier som kommunene kan klage på bakgrunn av, dersom disse ikke er innfridd. I tillegg ble avtalepartene enige om en formulering som innebærer at justisministeren kan utøve skjønn når han i siste instans skal avgjøre disse klagen.

Ettersom flertallet i komiteen ser ut til å ha et behov for å markere at det ikke bare er selve prosessen det kan klages på, har vi valgt å fremme et omdelt forslag. Teksten i forslaget er ordrett hentet fra avtalen mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, og jeg regner derfor med at dette forslaget er noe som alle disse partiene kan stille seg bak. Jeg synes også denne formuleringen er en god formulering, og at det er mest ryddig å vise til det vi har blitt enige om.

Når det gjelder sivile tjenester som utstedelse av pass og våpenkort, så er dette tjenester som er viktige for folk, og som det er viktig er godt tilgjengelig for folk. Vi vil stemme for regjeringspartienes forslag på dette punkt av forskjellige grunner.

Tilgjengelighet handler ikke utelukkende om hvor langt tid det tar å kjøre til nærmeste tjenestested. Det handler også om å kunne bestille tid på forhånd, så man slipper å sitte i kø når man kommer til politistasjonen/lensmannskontoret. Og det handler om at det er åpent på kveldstid, så man kan få gjort dette utenom arbeidstid. For noen handler det også om lørdagsåpent, slik at de kan samle hele familien og få ordnet dette for alle på samme dag.

En grense på 45 minutters reisevei vil også medføre at en rekke tjenestesteder vil måtte slutte å utstede pass og våpenkort, uten annen begrunnelse enn at det er mindre enn 45 minutter til et annet tjenestested hvor man kan få utført denne tjenesten. Dette vil ikke nødvendigvis medføre en god tilgjengelighet for befolkningen.

Debatten viser at det er et behov for at Stortinget ser nærmere på dette. Derfor ønsker vi at regjeringen skal komme tilbake til Stortinget med en plan for hvordan slike tjenester skal tilbys. Vi forventer at en slik plan viser rei-

setid for befolkningen, om det legges opp til at det kan bestilles tid på forhånd, om det skal være dager med kvelds-åpent, osv. Vi regner også med at en slik plan vil beskrive hvilke utfordringer det er med datasikkerhet og krav til personell som utfører slike tjenester. Det er også mulig at enkelte av disse tjenestene i framtiden vil kunne utføres av andre, f.eks. i tilknytning til en kommunes servicetorg. Framover er det også mulig at slike tjenester kan utføres ved hjelp av portable automater, slik at de kan fraktes rundt, og at alle av den grunn kan få utført tjenesten på de tjenestesteder som er nærmest.

Vi forventer at politiet nå trykker på pauseknappen, og at disse tjenestene ikke blir sentralisert før Stortinget har behandlet saken.

Når vi står midt oppi en krevende omorganisering av politiet, er det av og til lett å miste av syne grunnen til at vi gjør dette. Som jeg nevnte også tidligere: Bakgrunnen er bl.a. rapportene etter 22. juli, som viste at vi ikke var rustet til å håndtere slike voldsomme hendelser på en måte som vi både ønsker og forventer.

Så handler også denne reformen om å bygge opp kompetansemiljøer på tung og komplisert kriminalitet, som vold i nære relasjoner og overgrep. Framover blir det en av justisministerens viktigste oppgaver å gjennomføre Stortingets oppdrag om å endre politiet på en måte som styrker kompetansemiljøene på tung og komplisert kriminalitet, samtidig som det frigjøres politiskraft til å drive forebygging og etterforskning ute i lokalmiljøene – og nettopp bringe politiet tilbake til hverdagen til folk.

Presidenten: Da har representanten Ola Elvestuen tatt opp det forslaget han selv refererte til.

Bård Vegar Solhjell (SV) [10:37:00]: Sidan det synest å vere kutyme i denne debatten at ein gjer eit litt sveip innom sitt partis historie med omsyn til politireforma, skal eg òg gjere det, heilt kort. Vi deltok i forhandlingane om reforma, eigentleg heilt inn mot slutten, med sikte på å verte einige om eit felles opplegg, men valde til slutt å stå utanfor. Det er mange viktige ting som ligg i politireforma, forbetring av etterforskning, for å ta eit eksempel, og det er strukturendringar som er fornuftige òg, men i sum syntest vi, punkt 1, at det vart for svak involvering av makt til folkevalde nivå, både kommunane i klageprosessen og på toppen, politisk, i å behandle klagar på dei endringane som skulle skje, og, punkt 2, at det vart lagt opp til ei for sterk sentralisering i sum. Så vi valde å stå utanfor.

Så vil eg gje ros til representanten Klinge og Senterpartiet for å bringe denne saka inn for Stortinget. Eg meiner at ho har utløyst ein dynamikk og ei innstilling som trass i alt gjev ein del signal i det vidare arbeidet med reforma. For SVs del kjem vi til å støtte forslag nr. 5, frå Senterpartiet og Kristeleg Folkeparti, om å betre den reelle klagemoglegheita som ligg her. Eg òg er betenkt over at det ser ut til å vere svært vanskeleg å ha ein reell innhaldsinnflytelse over dette for aktørar som trass i alt sit med betydeleg kunnskap om sine område, og eg synest det står fram som ei fornuftig styrking av den. Eg oppfattar Venstres forslag som ein svakare variant av det same, så vi vil stemme subsidiært for det.

Så kjem vi til å støtte forslag nr. 4, frå Arbeidarpartiet og Kristeleg Folkeparti, om ei grense for avstand på 45 mi-

nutt for 90 pst. av befolkninga når det gjeld sivile oppgaver som pass og våpenkort. Dette er ein type grense som vi kjenner frå andre tenester vi har innanfor det offentlege. Eg trur det er fornuftig at det finst ei avgrensing for kor langt unna det skal vere. Så veit vi at med geografien i dette landet kan ikkje den grensa vere absolutt, men det verkar som om det vert teke fornuftig høgd for korleis det likevel kan leggje ein del avgrensingar i betydelege delar av landet for sentraliseringa.

Så vel vi å gå imot forslaga nr. 6–10, frå Senterpartiet. Lat meg kort grunnge det: På fleire av punkta her kan eg seie at vi for så vidt kan dele intensjonen, altså at det bør vere godt tilgjengelege fasttenester med utgangspunkt i dei lensmannskontora vi har rundt omkring i landet. Det er eg einig i. Alle som har barn, som har vakse gjennom åra, veit at ti år er langt unna den reelle hyppigheita med tanke på når ein treng nye pass. Eg synest likevel at forslaga går veldig langt i å seie at det må vere nøyaktig som i dag i framtida, f.eks. at alle stader som i dag kan skrive ut våpenkort, skal kunne gjere det, eller at alle lensmannskontor skal kunne skrive ut pass. Det er to grunnar til det: For det første kan det vere sterke argument for at det over tid faktisk vil endre seg, eller at det kan vere fornuftige unntak frå det. Til det representanten Elvestuen sa, og ut frå personleg erfaring, vil eg seie at fleire av dei tinga han nemnde, som opningstider, moglegheit til å bestille, delen timar ein kan bestille på ganske kort varsel, osv., er trass i alt det aller viktigaste. Det andre argumentet er at eg synest at vi er nok eit godt stykke inn i det Stortinget bør vere forsiktig med å vedta nøyaktig og detaljert korleis skal vere. Det er trass i alt tunge faglege spørsmål, der det òg over tid kan vere argument for at prioriteringar og tenking vil endre seg. Så vi kjem til å stemme imot dei forslaga, men for dei forslaga som gjev ei retning på kor lange avstandar ein skal ha, og korleis kommunestyra reelle innflytelse skal sikrast betre.

Rasmus Hansson (MDG) [10:41:48]: Miljøpartiet De Grønne stemte mot den såkalte nærpolitireformen fordi vi mener det er viktig å reformere deler av politiets virksomhet i samsvar med nye utfordringer, men at det samtidig er så viktig at politiet er nært og til stede i lokalmiljøene på en måte som gir trygghet og kjennskap i de miljøene, og at det opplegget som lå i det opprinnelige forslaget, ikke ivaretok dette godt nok. Derfor er vi glad for at Senterpartiet har tatt opp dette representantforslaget, og vi er glad for en del av de enkeltforslagene som nå kanskje får flertall her i salen – av typen at 90 pst. av befolkningen ikke skal ha mer enn 45 minutter til der politiet utfører sine sivile oppgaver, altså Arbeiderpartiet og Kristelig Folkepartis forslag. Den typen tiltak mener vi er fornuftig. En polititjeneste som er godt forankret i lokalmiljøet, har legitimitet og tillit, og det er den tilliten og den kunnskapen politiet må bygge ganske mye av sin autoritet på.

Så må jo kommunene få lov til å mene noe – og ikke så rent lite – om de oppgavene politiet skal ha, og hvordan det skal organiseres. Vi er i en situasjon nå hvor 72 kommuner har levert klager på ny lokal organisering. Lyngen kommune frykter at polititjenesten blir ytterligere distansert, og at det er uklart hva som skal være innholdet i framtidens tjenester i deres område. Salangen kommune mener at de ikke er hørt i prosessen. Nannestad kommune mener at nærpolitireformen har vært en sentralt styrt prosess, som i minimal grad har involvert brukerne av politiets tjenester.

Ski og Oppegård kommuner mener det har vært vanskelig å akseptere at den geografiske inndelingen ikke er en del av direktoratets beslutning som kan påklages. Storfjord kommune ser på det at de ikke har fått uttale seg tidligere, som en så alvorlig saksbehandlings- og forvaltningsfeil at hele prosessen om nødvendig må reverseres, når det gjelder innholdet ved det enkelte tjenestested.

Det er altså slik at mange kommuner i denne saken føler seg dårlig hørt. Det gir et dårlig grunnlag både for reformen og for politiarbeidet, og vi vet jo at svært mange innen politiet er av samme oppfatning. Folk må kunne bli hørt ved uenighet om hvor politistasjoner og lensmannskontorer bør ligge. Det gjorde jo politimesteren i Innlandet til slutt, etter at hundrevis av ringsaksokninger hadde gått i fakkeltog for å beholde lensmannskontoret i Brumunddal. Derfor forutsetter vi at II i innstillingen, som vi kommer til å stemme for, også omfatter klagebehandling, og det er også grunnen til at vi ikke stemmer for forslag nr. 11, fra Venstre, som vel har noe av den samme intensjonen, men som er såpass uklart formulert at vi avholder oss fra å støtte det i denne omgang.

Rundt omkring i landet skal det finnes politifolk som kan utføre politiets samfunnsoppdrag. Det er altså å gjennomføre forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet og er et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig. Det er et ansvar som må tas på alvor, alle steder i landet. Det er ikke akseptabelt at folk i Distrikts-Norge føler at de har et dårligere tilbud på akkurat dette området, selv om vi selvfølgelig samtidig er enig i at praktiske tilpasninger til en moderne type utfordringer også må gjøres.

Da Nord-Trøndelag politidistrikt i 2015 undersøkte hvilke forventninger folk hadde til utførelsen av politiets samfunnsoppdrag, og hva folk la vekt på, var det lokal-kunnskap og faste kontaktpersoner som var to av hovedfunnene. Et annet av hovedfunnene var at folk ville ha kriminalitetsforebyggende arbeid, altså at det å forebygge lokalt er noe som krever at man kjenner lokale utfordringer godt, og at man må være kjent i lokalmiljøet.

I Norge har vi en veldig stor verdi, som er en polititjeneste med et tydelig sivilt og ubevæpnet preg, som nyter stor tillit i befolkningen. Det er en verdi som har vært forankret i at folk lokalt kjenner politiet sitt, og det må vi fortsette å ta vare på.

Statsråd Per-Willy Amundsen [10:46:54]: Et tilstedeværende og dyktig politi er avgjørende for trygghet i by og bygd i hele Norge. Når kriminaliteten endrer seg, må politi- og lensmannsetaten fornye seg. Den kriminaliteten vi ser i dag, er langt mer mobil enn tidligere, og, ikke minst, der kriminaliteten tidligere skjedde fysisk og lokalt, skjer veldig mye av kriminaliteten i dag digitalt. I dag kan ID-tyven sinne i Oslo og ofrene i Alta og i Halvingdal. I dag kan svindleren sitte i India og offeret i Norge. I dag kan gjerningsmannen som gjennomfører overgrep på nett, sitte i Bergen mens barnet er i Asia. Samtidig må vi sikre nærhet mellom politi og publikum i lokalsamfunn over hele landet. Nærhet er bl.a. tilstedeværelse gjennom aktive politikontakter og et mobilt politi som er klar til umiddelbar innsats.

Tilliten til norsk politi er meget stor. Jeg misliker å høre norsk politi bli omtalt i negative vendinger. Hver eneste

dag utfører over 16 000 ansatte i norsk politi et godt og til-
litsbyggende arbeid for å sikre et trygt Norge.

Når vi nå er midt i gjennomføringen av politireformen, handler det om å sikre at vi også i årene fremover har et politi som sikrer et trygt Norge. Politiet må være der kriminaliteten finner sted, være synlig i lokalsamfunnene og ha ressurser, ikke minst, til å hankses med utviklingen. Å binde opp ressursene i godt bemannede kontor på dagtid er ikke den beste måten å løse politiets viktigste oppgaver på. Med god etterretning og analyse kan politiet plasseres mer strategisk.

Det var et bredt forlik i Stortinget som la grunnlaget for nærpolitireformen. Stortinget vedtok en omfattende prosess for involvering av kommunene i utformingen av ny lokal struktur. Politidirektoratet har informert meg om at samtlige kommuner har fått tilbud om å delta i styringsgrupper. Noen steder har flere kommuner valgt å la seg representere gjennom regionråd eller lignende samarbeidsfora. Kommunene er gitt klagerett til Justis- og beredskapsdepartementet på Politidirektoratets avgjørelse om tjenestestrukturen. I forbindelse med klagebehandlingen legger departementet til grunn de føringene som bl.a. er gitt i Prop. 61 LS for 2014–2015 og Innst. 306 S for 2014–2015. Dessuten gjelder også forvaltningslovens regler, jf. forskriftens § 7.

De ansattes medbestemmelse i reformarbeidet er regulert i avtaleverket mellom partene i arbeidslivet. Etaten er betydelig styrket med ekspertise på medbestemmesinstituttet ved at det etableres HR-stab i hvert enkelt politidistrikt. Det er bygd opp en egen avdeling i POD som også bistår distriktene. Stortinget har vedtatt en rekke kvalitetskrav til politiets tjenester. Forebygging skal gis et betydelig løft med sterkere lederforankring, bedre planer, mer strukturert samarbeid med kommunene og andre viktige aktører. Alle kommuner skal ha minst én politikontakt, og jeg er svært glad for at politidirektøren nå har gitt politimestrene beskjed om at alle politikontakter skal være på plass senest 15. juni. Politirådet skal videreutvikles sånn at det fungerer godt i hele landet.

I representantforslaget foreslås det også at alle lensmannskontor og politistasjoner skal ha mulighet for passutstedelse. Riksrevisjonen har påpekt en rekke sikkerhetsutfordringer knyttet til passutstedelse, og det stilles særskilte kompetansekrav til personell som skal utstede pass. Ja, jeg er enig i at passutstedelsen bør legges opp på en sånn måte at det er tilgjengelig for publikum i så stor grad som mulig, men jeg synes også det samtidig må være tillatt å si at vi ikke har råd til å ha en passutstedelse som ikke er trygg, og dermed i neste runde stiller tilliten og legitimiteten til passet i fare.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jorodd Asphjell (A) [10:52:09]: Når man behandler og vedtar saker her i Stortinget som har et bredt flertall bak seg, har statsråden et særskilt ansvar for å følge opp på en god måte.

Representanten Ellingsen, som er statsrådens partifelle, har ikke vært opptatt av å være populær, sa han på talerstolen nettopp. Det kan man vel også merke på de siste meningsmålingene. Dette er selvsagt ikke en popularitetsreform, men en politireform som skal sikre folks trygghet i hverdagen. Vi registrerer at tilbakemeldingene fra politiet

og kommunene er svært negative knyttet til dette med involvering i disse prosessene og medvirkning til det som skal skje.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hvordan vil statsråden følge opp at man sikrer en reell medvirkning fra politiet og kommunene i gjennomføringen av reformen?

Statsråd Per-Willy Amundsen [10:53:02]: Det har vært gjort gode oppfølginger overfor kommunene, i samarbeid med kommunene – det viser også de tallene vi har fått – i prosessen frem mot den nye strukturen som Politidirektoratet har lagt til grunn. Også i fortsettelsen kommer vi til å ivareta disse hensynene, men jeg tenker at dersom man tror at det å gjennomføre reformer nødvendigvis er en søknad om popularitet, er det som regel ikke sånn. Det tror jeg også Arbeiderpartiet bør ta inn over seg. I den grad man står bak en svært viktig reform, må man kanskje tenke gjennom om det er de politiske realitetene som er det viktigste, eller å få gode resultater på galluper. Jeg tror vi som ordentlige politikere må tenke på det første og ikke nødvendigvis velge å ta de populistiske retningene ved hver anledning.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:54:17]: Jeg tror det viktigste nå er at en gjennomfører reformen på en god måte, og at en tar de grepene som er nødvendig for å skape et best mulig politi. Som jeg sa i mitt innlegg, mener jeg at et best mulig politi er det selvsagt politiet som skal legge føringene for, men i god dialog med kommunene. Nå er langt på vei beslutningene fattet rundt omkring, og kommunene har sendt sin anke der de er uenig i nedleggelse. Slik jeg har lest reformen hele veien, mener jeg at flertallet og forliket lagde veldig tydelige kriterier på at det var mulig for kommunene å anke på mer enn prosess. Jeg har lyst til å spørre justisministeren hvilke ting en ikke kan klage på, ut ifra det som er listet opp. Vi sa også at en skulle legge vekt på klagen, spesielt hvis det manglet noe i dokumentet som kom fra politimesteren. Spørsmålet mitt er: Hvorfor vil ikke justisministeren, eller partiene til justisministeren, støtte opp om forslag der en sier at alle kommuner skal ha reell klageadgang, og at det skal legges betydelig vekt på de ankene som kommer fra kommunene?

Statsråd Per-Willy Amundsen [10:55:21]: Jeg tenker at når man legger frem et forslag i tråd med det som faktisk er grunnlaget for avtalen mellom partiene som står bak politireformen, er det veldig tydelig i sin ordlyd, i den forstand at det er mer enn prosess som legges til grunn. Bare for å understreke det: Fra mitt ståsted har jeg hele tiden lagt til grunn at det handler om mer enn kun prosess. Jeg synes det er godt dersom Stortinget i dag understreker det ytterligere ved å vedta den samme formuleringen som man tidligere har lagt til grunn i politireformen, for å understreke det ytterligere. Men jeg har hele tiden lagt til grunn de formuleringene som et bredt flertall i Stortinget har stilt seg bak.

Jenny Klinge (Sp) [10:56:22]: Som eg refererte til i innlegget mitt, viser Politiforum i dag til at mange kommunestyre ikkje er fornøgd med prosessen fram mot vedtak om nedlegging av lensmannskontoret deira. Vi har òg fått tilbakemelding frå frustrerte kommunar og ordfør-

arar som har fått svar frå POD på klagar som dei har sendt, før den endelege klagefristen er over, før nabokommunane har fått sendt sine klagar. Det er altså ein uryddig prosess. Det eg trur vi alle kan vere einige om, er at uansett om vi er for nedlegging eller ikkje, er det iallfall viktig at prosessen går på ein slik måte at resultatet ikkje blir dårlegare enn nødvendig, at ein går ut med kommunar som er mest mogleg fornøgd med prosessen. Meiner statsråden det no er rimeleg å gjere unna desse endelege avgjerslene så raskt som mogleg, eller vurderer han å bremse nedleggingane der prosessane ikkje har vore rett, der det har kome kritikk, for å sørge for at prosessen vidare blir gjort ordentleg, og at dei endelege vedtaka blir best mogleg?

Statsråd Per-Willy Amundsen [10:57:21]: Jeg kan betrygge representanten om at vi i høyeste grad kommer til å kjøre en skikkelig og ordentlig prosess, som kommer til å handle om mer enn kun prosessen forut. Jeg er opp-tatt av at vi finner frem til gode løsninger. Så tror jeg vi samtidig må ta inn over oss at det er sånn at er man i en situasjon hvor man mister et lensmannskontor i sin egen kommune, er det vanskelig å legge til grunn at man i utgangspunktet er positiv til det. Men da har man muligheten til klage, og de klagen vil bli behandlet på en skikkelig måte, og man kommer til å legge til grunn andre vurderinger enn kun prosess i det arbeidet som skal gjøres i departementet. Dette er i høyeste grad en reell prosess, og det er på ingen måte gitt hva resultatet er, på forhånd.

Bård Vegar Solhjell (SV) [10:58:20]: Eg har merka at på eit eller anna nivå gjorde det litt inntrykk på meg å høyre representanten Amundsen åtvare mot populisme. Eg kan jo invitere han – om han har lyst – til å kommentere om skal vi forstå det som ei generell åtvaring mot populisme, eller var det berre med omsyn til det spesifikke forslaget her vi ikkje skulle vere populistiske?

Men til spørsmålet mitt i tillegg til det: I gjennomføringen av politireforma no har det vist seg gjennom undersøkingar at det framleis er avgrensa tru på viktige delar av ho ute i etatane. Eg har sett at Amundsen har teke det til seg og forstått at det er ein stor jobb å gjere med å skape tru på at det kjem til å verte forbetringar gjennom ho. Spørsmålet mitt er ganske enkelt: Når eit breitt fleirtal har vedteke ei reform og statsråden skal setje ho ut i livet, kven sitt ansvar er det at det framleis er svært låg tru på at det kjem til å gå bra i dei etatane det gjeld, som er så viktige for samfunnet vårt?

Presidenten: Presidenten vil bemerke at Per Willy Amundsen fremdeles er statsråd og ikke representant igjen.

Bård Vegar Solhjell (SV) [10:59:27]: Beklagar, president.

Statsråd Per-Willy Amundsen [10:59:29]: Jeg tror det er viktig at man underveis i en reform – og i en stor og viktig reform som politireformen er – tar med seg de signalene som kommer. Jeg mener at ingenting er skrevet i stein. Jeg tror det er klokt alltid å lytte til de løypemeldinger man får. Derfor gjennomfører vi følgeevalueringen,

som Difi gjennomfører, og som gir oss tilbakemelding underveis, for å justere prosessen.

Som statsråd er det mitt ansvar å sørge for å gjennomføre reformen, på oppdrag fra Stortinget – det bør det ikke være noen tvil om. Så har jeg forståelse for at mange ansatte kjenner på usikkerhet i sin situasjon når det gjelder personalløpet: Hvem blir min nærmeste overordnede? Hva blir min fremtidige arbeidshverdag? Det er en naturlig reaksjon. Men så tror jeg – jeg er egentlig veldig sikker på – at etter hvert som resultatene av reformen, de kvalitative sidene ved reformen, blir tydelige, vil også oppslutningen om reformen bli deretter.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:00:44]: Statsråden er i en digital verden. Da kan statsråden ta vekk politifolk på bakken som kjenner forholdene i praksis. Det er en klar parallell til det regjeringa står for når det gjelder Heimevernet: En trenger ikke folk på bakken.

Regjeringa vil erstatte lensmannen med en politikontakt, en lensmann med myndighet, en lensmann med ansvar for helheten på sitt territorium. En politikontakt er – som ordet sier – en kontakt. Mitt spørsmål er: Hva vil statsråden si til ordførere som vil snakke med politifolk som har myndighet, som kan gjøre en avtale der og da – altså snakke med lensmenn eller snakke med politisjefer og ikke med politikontakter? Får sånne ordførere sin vilje?

Statsråd Per-Willy Amundsen [11:01:41]: Politikontaktene vil være et godt system for å ivareta kommunen i arbeidet inn mot politiet. Jeg er sikker på at dette blir en god løsning.

Men så lyttet jeg til retorikken og resonnementene til representanten Lundteigen. Det er vanskelig å ane noe annet enn at man forholder seg til politiet på en – skal vi si – ikke helt oppdatert måte. Politiets oppgaver er – helt riktig – i større grad i det digitale rom enn tidligere, men det er ikke et enten-eller, det er et både-og. Når vi opplever de omfattende overgrepene mot barn som skjer på nettet i dag, og hvor vi kanskje bare har avdekket toppen av isfjellet, bør det ikke være noen særlig tvil om at vi trenger langt mer kompetanse og konsentrert innsats mot denne type kriminalitet. Det får vi ikke med den lokale lensmannen, med all respekt. Vi trenger brede kompetansetilgjanger, og det er nettopp et av målene med reformen.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Lene Vågslid (A) [11:03:06]: Det er ein krevjande prosess å skulle gjennomføre ei reform, og det er ingen konkurranse om å vere populær. Viss det var det, trur eg det hadde stått dårleg til med fleire. Det som er nødvendig å gjere, er å lytte til folk, lytte til politiet og Politiets Fellesforbund, kommunane, ordførarane og andre folkevalde, som seier at me må justere noko på kursen. Eg opplever at Senterpartiet no er svært konstruktiv når det gjeld politireforma. Det synest eg er veldig bra. Eg personleg meiner nok at det ikkje alltid har vore tilfellet. Då skal me lytte til dei tilbakemeldingane me får. Det er litt lite audmjukt å seie at tal frå Politidirektoratet viser at kommunane er fornøgde. Det er ikkje heile biletet, og det er heller ikkje riktig nyansert når ein les f.eks. Politiforum.

Difor er det bra at me i dag føreslår, og at det er eit fleirtal i komiteen for å styrkje medverknaden i prosessen. Det trur eg er viktig for å få eit best mogleg sluttresultat.

Det er ein ting me ikkje snakkar om når det gjeld lokal tenestestruktur, og som er ein av dei viktigaste føresetnadene, spør du meg, for at me er med i dette forliket. Det er moglegheita kommunane no har til å lage ein skriftleg avtale med politimeisteren i hans politidistrikt om korleis endringane skal kome deira kommune til gode. Problemet er at det me vedtok i forliket, er det litt for få kommunar som er klar over. Og kven sitt ansvar er det? Det er justisministeren sitt ansvar. Eg forventar at statsråden følgjer opp Politidirektoratet og politidistrikta, slik at dette blir gjennomført.

Min kommune, Tokke, har gjort eit slikt vedtak – etter forslag frå Arbeidarpartiet og Kristeleg Folkeparti – med klare krav om kva ein forventar å få i kommunen sin når lensmannskontoret mest sannsynleg blir nedlagt. Det vedtaket blei gjort i november i fjor. Enno har ikkje kommunen høyrte noko frå Politidirektoratet eller politimeisteren. Det er for dårleg. Her har me ein kommune som har gjort jobben, og som prøver å vere konstruktiv for å få ei betre polititjeneste, og så opplever dei inga tilbakemelding. Det er berre eitt eksempel, men eg veit det finst fleire, og det er for dårleg.

Som eit parti som er med i eit forlik, kjem me til å vere ekstremt opptekne av at forliket blir følgt. Denne reforma er ikkje lagd fram av Arbeidarpartiet. Det har me sagt mang ein gong, at me meiner at ho nok hadde sett mykje betre ut viss me hadde lagt fram proposisjonen. Men dei endringane me fekk til, er me glade for at me fekk til, og då må dei følgjast opp, slik at kommunane i landet faktisk veit kva dei har å halde seg til, slik at dei veit kva dei kan krevje, slik at tenesta reelt sett blir betre. Eg ønskjer at statsråden svarer på det i debatten.

Hårek Elvenes (H) [11:06:21]: Det er interessant at representanten Vågslid synes at Senterpartiet opptrer så konstruktivt for tiden når det gjelder politireformen. Meg bekjent ønsker Senterpartiet å reversere denne reformen og legge ned Politidirektoratet. Jonas Gahr Støre var forbilledlig klar på dette i VG den 13. mars, der han sa at det overhodet ikke var aktuelt å reversere politireformen. Arbeiderpartiet står bak, de tar ansvar i fortsettelsen, som de gjorde da vi behandlet denne reformen i Stortinget.

Gahr Støre var klar, justiskomiteens leder, Hadia Tajik, var derimot noe kryptisk da hun uttalte seg om det samme til NTB den 17. februar.

Det var en grunn til at Arbeiderpartiet stilte seg bak dette da vi behandlet reformen. Behovet for endringer i norsk politi var gjennomdokumentert. Gjerv-kommisjonen påpekte at vi har et politi som ikke var i stand til å samarbeide med seg selv, og Politianalysen påpekte at organiseringen av norsk politi var et hinder for utviklingen av norsk politi.

Nå tigger de positive resultatene av politireformen inn på løpende bånd. Men jeg tror det er grunn til å minne oss om at politireformen ikke bare dreier seg om organisering og omorganisering. Den dreier seg også om å ta i bruk ny teknologi, foreta etterforskning på stedet og å slutføre sakene på stedet. Politiet har tatt i bruk både iPad og iPhone og etterforsker nå langt flere saker på stedet.

Jeg vil ikke minst nevne kunnskapsrettet politiarbeid. Politiet sitter på veldig gode data når kriminalitet skjer –

om hvem som begår kriminaliteten, og om hvor den skjer – de trimmer sin egen organisasjon, slik at politiet er til stede når etterspørselen etter dem er der, etter at kriminalitet har funnet sted.

Dette er to viktige element i politireformen som til dels er underkommunisert.

Så til representanten Jenny Klinge: Det virker som om alle lensmannskontor og politikontor i Senterpartiets verden skal gjøre det samme, nærmest som generalistkommuner. Det er ikke en åpenbart fornuftig organisering av arbeidet, snarere et uttrykk for en mangel på arbeidsfordeling. Der to lensmannskontor ligger relativt nær hverandre, er det ingen grunn til at begge lensmannskontorene skal drive med passutstedelse. Dette kalles «arbeidsfordeling», og det gjøres i enhver organisasjon.

Til slutt vil jeg henlede oppmerksomheten på komiteens tilråding til romertall I i innstillingen:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Stortingets føringer følges opp og sikre at tjenestestedene er tilstrekkelig bemannet til å kunne være aktivt til stede der folk er.»

«Der folk er» er vel der folk bor, vil jeg tro. Når vi vet at 80 pst. av Norges befolkning bor på 0,26 pst. av arealet, vil den logiske konsekvensen av dette forslaget kanskje være at det fører til en storstilt sentralisering som vi aldri har sett i norsk politi.

Hadia Tajik (A) [11:09:32] (leiar i komiteen): Arbeidarpartiet støttar intensjonane bak politireforma, men me er kritiske til gjennomføringa av ho. Så har me fått høyra i denne salen at ein del av kritikken som vart fremja til gjennomføringa, er populisme. Men me er ikkje aleine om å vera kritiske. Mange politifolk er òg det, og Politiforum har gjennomført ei undersøking der to av tre i politiet ikkje trur at Noreg vert tryggare etter politireforma, og fire av fem trur ikkje politiet kjem tettare på folk. Så då må eg nesten spørja: Er desse politifolka òg populistar?

Difi-rapporten som systematisk går gjennom resultatene av politireforma så langt, dokumenterer òg ein stor grad av uro og usikkerheit. Då må eg spørja: Er Difi populistar? Ein må kunna klara å ta imot kritikk og lytta til han, vurderer han og giera dei justeringane som skal til.

Hadde Arbeidarpartiet styrt, ville me gjort tre ting annleis. Det eine er at me ville gjeve gjennomføringa meir tid, sørgd for forankring, sørgd for medbestemming blant dei tilsette i politiet. Difor har me òg fremja forslag om at forankringa knytt til Hovudavtalen, medbestemming og involvering, må stå mykje sterkare, noko me har fått tilslutning til frå dei andre partia, og det er me glade for. Det andre me ville gjort annleis, gjeld pengar. Me ville ha gjeve meir pengar i gjennomføringa av reforma. Det har me føreslått i alternativt statsbudsjett, men ikkje fått gjennomslag for hos dei andre partia. Det tredje me ville gjort annleis, er at me ville lagt meir vekt på innhaldet. Me fremja òg i samband med forliket og arbeidet med det forslag knytt til innhald, etterforsking, kultur og leing som me er glade for å ha fått gjennomslag for hos dei andre, men som det må leggjast større trykk på i gjennomføringa av reforma.

No er det sånn at me ikkje styrer, men me tek ansvar i opposisjon. Me tek kritikken som kjem, på alvor. Me avfeiar han ikkje som populisme. Det er ikkje sånn at me berre går og håpar at dette forhåpentleg ordnar seg undervegs,

me lyttar til ordførarar, til politifolk og til Difi, og me fremjar dei nødvendige justeringane – av sivile tenester, av tilgjengelegheit av politikraft og av medbestemming hos dei tilsette.

Høgre og Framstegspartiet viser ikkje vilje til nødvendige justeringar. I sitt forslag nr. 2, f.eks., ber dei regjeringa sikra at vedtak vert følgde opp. Det skulle berre mangla. Venstre har fremja eit forslag der dei gjer det same. Eg må nesten minna om at regjeringa er forplikta til å gjennomføra vedtak, så me må gå ut frå at dei gjer det, elles sluttar dei å vera ei regjering.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:12:42]: Regjeringa bruker 22. juli som argument for å sentralisere, og det er grunnleggende feil. Beskrivelsen i kontroll- og konstitusjonskomiteens innstilling til Gjærv-kommisjonen er at det som sviktet mest, var situasjonen i de store enhetene, i operasjonssentralen i Oslo. Det som sviktet mest, var at da den fantastiske innsatslederen i Oslo-politiet, Thor Langli, sa at man skulle trykke på den store knappen, fikk man ikke kontakt med den store operasjonssentralen. Det var der det sviktet.

Derfor sa Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV at det som trengs, er en reform knyttet til organisasjon, kultur og ledelse. Det betyr at man må ha nok folk i førstelinja. De må være utdannet, ha utstyr, ha kommunikasjon, og de må ha mer ansvar og myndighet, slik at overordnede hører på deres råd. Det bryr ikke denne regjeringa seg om.

Kjernen i tryggheten er tjenestene fra kommunene, fra Nav og fra politiet og at de legges nær folk. Jeg har et eksempel fra Rollag kommune, en liten kommune i Numedal med et budsjett på under 1 mill. kr. Det er nesten ikke kriminalitet, og det er et fantastisk samarbeid med lokalbefolkningen. Det siste nå er at det er et fantastisk samarbeid med hyttebefolkningen; det er 2 000 hytter i kommunen. Det har ført til at hytteeierforeningen har bedt om at lensmannskontoret i Rollag må bestå – fordi lensmannen gjør en fantastisk jobb, og han er billig. Så kommer forslaget om at dette skal avløses av en politikontakt – en person som ikke har myndighet, og som ordføreren og andre skal sitte og snakke med uten å kunne gjøre avtaler for å få ting gjort, slik som en kan gjøre med personer som har myndighet.

Senterpartiet er for folk som har myndighet, som kan gjøre avtaler der og da uten for mye dikkedarer. Regjeringa legger opp til det motsatte og svikter det som er hele grunnfundamentet i tryggheten i samfunnet, nemlig folk som har oversikt over territoriet, som kan se helheten, og som kan samspille med det sivile samfunn. Det er ganske dramatisk, det som skjer. Senterpartiet vil etter valget arbeide for å rette opp det som nå skjer, i tråd med kommune- og statsforvaltningslovens vilje. Vi trenger politi med myndighet. Svaret er lensmenn ute i kommunene. For de har den myndigheten, og den kjenner folk kvaliteten på.

Heidi Greni (Sp) [11:15:57]: Jeg merker meg at partiene bak reformen understreker at nedlegging av lensmannskontor skulle skje i en prosess med stor vekt på medvirkning fra dem som ble berørt. Det vises også til at kommunene skulle kunne klage på vedtak om endring i tjenestestrukturen. Men klageadgangen gjaldt ikke selve vedtaket. Det heter at det er minimumskrav til prosess og til kvaliteten på arbeidet Politidirektoratet har gjort, som

det kan klages over. Det er kanskje ikke så rart at antall klager har vært relativt begrenset når klageadgangen ikke gjelder selve konklusjonen.

Jeg merker meg også ganske selvtilfredse merknader fra Høyre og Fremskrittspartiet, der de viser til at samtlige lensmannskontor og kommuner har fått tilbud om å møte i styringsgruppen og anledning til å komme med innspill til ny struktur. Slik er det slettet ikke. I forutsetningene for prosessen het det at styringsgruppen skulle ha representasjon fra de berørte kommunene. I praksis ble dette av flere politidistrikter tolket slik at det kun var medlemmer av regionrådene som ble invitert inn. Vi vet at ordførere fra flere kommuner selv måtte lete fram Stortingets merknader for å få vite hva de hadde krav på, og for å ta initiativ til å melde seg på i styringsgruppens arbeid.

Når vi i dag ser tilbake på hvordan prosessen har vært mange plasser, er jeg forbauset over at regjeringspartiene er tilfreds med forløpet. Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti må ta sin del av ansvaret for hvordan politireformen er gjennomført. Lell er jeg glad for at de i egne merknader har kritiske kommentarer til bildet som Høyre og Fremskrittspartiet prøver å tegne.

Jeg har fulgt gjennomføringen av politireformen i eget fylke, Sør-Trøndelag, og registrert grundig mange kritiske kommentarer til prosessen. Ordføreren på Frøya er en av dem som har uttalt seg tydeligst. Hun sier:

«Kommunen har avgitt flere høringsuttalelser, men sitter igjen med en oppfatning av at den reelle innflytelsen i prosessen har vært tilnærmet lik null. Det er kommunens klare oppfatning at bestemmelse om nedlegging av Frøya lensmannskontor i praksis er tatt på et svært tidlig tidspunkt i prosessen (...) En sitter også igjen med en oppfatning av at ledelsen i politidistriktet har vært lite tilfreds med at ansatte ved Frøya lensmannskontor åpent har gitt uttrykk for sitt syn om reformprosessen (...).»

Nærpolitireformen har aldri vært lagt opp som en reform som gir polititjenester nær folk. Gjennomføringen har heller aldri vært lagt opp som en åpen prosess der lensmannskontorene reelt sett har hatt påvirkningskraft.

Talspersonen for Frøya ungdomsråd ber om at lensmannskontoret får bestå, og sier at lokalkunnskap er viktig for å drive forebygging:

«Vi har flere tilfeller der politiet har kommet på skolen og tatt av en prat med elever og beboere som har gjort oss mer trygge på politiet (...).»

Det blir ikke det samme når patruljebilen stikker innom nå og da (presidenten klubber).

Ivar Odnese (Sp) [11:19:25]: Politi- og lensmannsetaten skal sikra tryggleik, lov og orden. Det er forankra i politilova § 1, der det står:

«Staten skal sørge for den polititjeneste som samfunnet har behov for. Polititjenesten utføres av politi- og lensmannsetaten.

Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig.»

Lukkast politireforma med å følgja opp dette? Laurdag den 25. februar kunne vi lesa i avisa Oppland Arbeiderblad om ei hending i Sør-Aurdal der lokalbefolkninga had-

de ringt 112 for å varsle om ein bil som hadde vore observert i samband med ei rekkje tjuveri og innbrot i Hedalen. Bilen var sett på tur inn mot hytteområdet i Hedalen. Etter ei rekkje tjuveri og innbrot i Sør-Aurdal var den mistenkte sett med bil og tilhengjar på veg oppover i eit hytteområde. Det vart sett opp bilar og sperringar for han, og ein ringde 112 for å få opp politiet. Beskjeden frå naudsentralen var at dette ville ikkje verta prioritert, sjølv om det vart levert inn registreringsnummer og dette var eit registreringsnummer som ikkje høyrde til bilen – det var stole. Ein vart berre bedt om å løysa opp. Det vart varsla om at ein då ville ta dette i egne hender, og ein ringde ein lokal politibetjent, som tok affære og stilte opp ikkje lenge etter.

Dette er hedølane skuffa over, og dei opplever ikkje å ha den same tryggleiken lenger. «Dette er en tydelig nedprioritering av distriktene. Hedalen er en ytterkant i Valdres, og Sør-Aurdal har ingen politiansette lenger», seier ordfører Kåre Helland i Sør-Aurdal. Dei opplever no ein auke i vinningskriminaliteten, og dei registrerer at politiet ikkje lenger rykkjer ut når butikktjuvar vert tekne på fersken.

Dette er eit resultat av ei samlokalisering av alle lensmannskontor i Valdres til eitt kontor på Fagernes. Det er i forkant av politireforma, og det er i forkant av det som fleire distrikt no skal oppleva. Hedølane føler at det som står i politilova § 1, ikkje lenger gjeld. Dei opplever at dette ikkje tek vare på Sør-Aurdal, og at dei no er fjernare frå politiet enn dei var før samlokaliseringa av lensmannskontora i Valdres – noko som altså no skal skje i fleire regionar i samband med den såkalla nærpolitireforma.

Kjersti Toppe (Sp) [11:22:41]: Stortingsfleirtallet har vedtatt ei politireform kalla nærpolitireforma. Politiforum si nylege undersøking viser at berre 3,9 pst. av dei spurde i politiet hadde tru på at reforma ville sikra nærvære av eit kompetent og effektivt lokalt politi der folk bur. Rapporten frå Difi er òg talande. Der står følgjande: «[nærpolitireformen] er lite betegnende (...). Både blant eksterne og internt i politiet ser alle at det er en sentralisering som skjer.»

Senterpartiet meiner at politiet treng ei reform som ikkje sentraliserer, men som sørgjer for betre organisasjon, kultur og leing.

Eg vil retta merksemda mot to forslag som ligg til behandling. Først til forslag nr. 8, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen reversere sentraliseringen av politiets utlendingsforvaltning i førstelinjen.»

Sentraliseringa av utlendingsforvaltninga har gått føre seg i nokre år, og ho har gått for langt. I Hordaland er det oppretta servicesenter for utanlandske arbeidstakarar i Bergen. Det førte til at Odda lensmannskontor mista ansvaret for utlendingsforvaltninga, og at alle sesongarbeidarar i Hardanger – i den store fruktbastionen, innan hotellverksemd osv. – dermed må inn til Bergen for å få papira sine i orden og få eit gyldig skattekort. Dei må vera vekke éin dag, ofte med følgje. Eg trudde denne regjeringa skulle forenkla Noreg. Det er vorte ekstremt meir byråkratisk og tungvint og kan òg bidra til meir svart arbeid.

Så til forslag nr. 4, som er eit forslag med ein god intensjon om at sivile oppgåver, som våpenkort og pass, ikkje skal liggja lenger unna enn 45 minuttar for minst 90 pst. av innbyggjarane. Det som er svakheita med forslaget, er at det ikkje definerer kva ein skal rekna desse 90 pst. ut frå.

Ein veit ikkje om ein skal definera det ut frå heile politidistriktet eller ut frå lensmannsdistriktet. Eg vil anta at det er per politidistrikt. Da er det slik at i Hordaland fylke bur over 70 pst. av innbyggjarane i Bergensområdet. Det er under 45 minuttar. Tar ein med Sogn og Fjordane, er det ikkje mange lensmannskontor med pass og våpenkontroll ein treng å ha for at denne regelen skal vera gjeldande. Dersom ein skulle hatt eit presist vedtak, som faktisk hadde betydd noko, som Politidirektoratet måtte retta seg etter, måtte ein ha tatt med at det skulle gjelda per lensmannskontor.

Elles har Senterpartiet levert inn eit forslag på helsesida om å sikra skadde pasientar tilgang til akuttstjukehus med traumefunksjon dersom transporttid til traumesenter er på over 45 minuttar. Eg håpar på fleirtal for forslaget.

Margunn Ebbesen (H) [11:26:01]: Vi er nå i gang med en veldig nødvendig reform. Vi har stor respekt for at det er usikkerhet ute i organisasjonen. Man er usikker på hva dette vil bli til slutt: Hvordan vil dette gjennomføres? Hva slags resultat vil vi få ute? Sånn er det ved de fleste store organisasjonsendringer. Usikkerhet skaper tvil, og det skaper stor frustrasjon. Men de fleste endringer viser at dette blir bra til slutt. Det kan vi også se på mange evalueringer som er gjort i ettertid – at resultatet blir bra.

Da postkontorene skulle legges ned i sin tid, var det opprop, spesielt fra Senterpartiet, om at det ville rasere distriktene. Jeg tror kanskje nedleggelsen av postkontorene har skapt mer liv i distriktene. Man kan gå på posten på lørdagen eller klokken åtte om kvelden – på butikken.

Nå er det i dag vist til mange negative eksempler, men hvis man leter, finner man også mange gode eksempler på endringen av politistrukturen. Jan-Eirik Nordahl, som er ordfører fra Arbeiderpartiet i Sørreisa, sa selv at de gikk i fakkeltog for å beholde lensmannskontoret sitt. I dag er de veldig godt fornøyd:

«Vi har fått et synlig og tilstedeværende politi som fungerer både preventivt og effektivt.»

Etterhistorien viser at dette ble bra likevel. Jeg tror vi som sitter i denne salen og skal ta slike viktige avgjørelser, må tørre å tenke på hva det er vi ønsker i framtiden. Husk på hvordan kriminalitetsbildet er. Nærpolitiet for en ungdom som sitter på gutterommet sitt og surfer på barneporno, er kanskje ikke det lokale lensmannskontoret som ikke har etterforskningskompetanse. De har en lensmann som er der tre dager i uken, men han har ikke kompetanse til å etterforske det som faktisk skjer på gutterommene.

Jeg tror at vi som sitter her, er nødt til å løfte blikket vårt og tenke på hva slags kriminalitet som er i dag og i framtiden, og hvordan vi skal ruste politiet vårt til å møte den utfordringen. Det er derfor vi er her i dag, det er derfor vi skal ta de viktige avgjørelsene, og det er derfor det samlede, store flertallet som sto bak nærpolitireformen, også bør stå opp for den i fortsettelsen.

Lene Vågslid (A) [11:28:47]: Eg opplever vel at denne debatten blir litt polarisert, at det no er litt ytterkant mot ytterkant. Eg hadde ikkje tort å seie at i den og den kommunen er det så å seie ikkje kriminalitet. Det veit me ikkje. Det er jo rett, som det blei sagt frå førre talar, at kriminalitetsbiletet endrar seg. Det er mykje me ikkje ser, og eg trur nok at alle politikarar og parti er opptekne av å

kjempe mot den typen kriminalitet. Då er spørsmålet: Korleis gjer me det?

Eg trur det finst mange små lensmannskontor som gjer ein aldeles strålande jobb, men eg trur òg det finst små lensmannskontor som ikkje gjer det. Det finst store lensmannskontor som er skikkeleg dyktige på førebygging, etterforskning, avdekking. Det finst store lensmannskontor som er dårlege på det, og då må me sjå på kva me kan gjere med det. Då meiner eg at me kan ikkje halde oss for augo og håpe på det beste og tenkje at det blir bra til slutt viss me berre ventar lenge nok. Det gjer det ikkje. Me er nøydde til å høyre og sjå og gjere noko med det undervegs. Derfor synest ikkje eg at me i Arbeidarpartiet, eller dei i Høgre og Framstegspartiet, må vere så såre. Me må tore å innrømme at det kan hende det er noko me bør gjere litt betre. Det kan hende at ikkje alt er heilt «perfect» i denne reforma, og me treng ikkje vere redde for å seie det. Det seier iallfall me. Me står jo bak forliket, men me er kritiske til gjennomføringa fordi me allereie ser at her er det ein del fallgruver, og dei må me passe på.

Så er eg veldig oppteken av desse skriftlege avtalane som kommunane skal ha anledning til å gjere med sine politimeistrar, for eg trur at dei vil ha mykje å seie for dei kommunane som kjem til å miste lensmannskontoret sitt. Ein må vite: På kva måte blir tenesta betre? Kor mange fleire patruljebilar kjem me til å få? Det forventar eg at statsråden gjerne svarar på i debatten, for slik som det er no, ser det ut til å fungere veldig dårleg. Min påstand er at den delen av forliket ikkje blir følgt opp, og eg synest faktisk at det – nesten – er viktigare enn debatten om klage. For me veit at enkelte kjem til å få medhald. Fleirtalet gjer mest sannsynleg ikkje det.

I Telemark har me fleire eksempel: Drangedal kommune stod på barrikadane, klaga på vedtaket om nedlegging, og lensmannskontoret blei oppretthalde. Det blei gjort ei ny politifagleg vurdering. Flott for Drangedal og veldig bra for Telemark. Men det kjem til å vere kommunar som ikkje kjem til å få medhald – «that's the fact» – og då må me gjere jobben med å sørge for at polititenesta blir betre. Der har justisministeren eit ansvar i å følgje opp den biten i forliket, og eg vil veldig gjerne at han kjem opp her og kommenterer nettopp det.

Ingjerd Schou hadde her overtatt presidentplassen.

Hårek Elvenes (H) [11:31:51]: Jeg føler meg kallet til å komplettere representanten Grenis innlegg. Ifølge Wikipedia kommer representanten Greni fra Ålen. Meg bekjent ligger Ålen i Holtålen kommune. Ved å samkjøre politiressursene ved Holtålen lensmannskontor og politistasjonen på Røros har man klart å få én politipatrulje mer. Dette syntes de ansatte og innbyggerne i området var en glitrende løsning.

Dette er egentlig essensen i hele politireformen. Når vi vet at vi trenger 16 årsverk for å kunne stille en patrulje 365 dager i året, dvs. to politifolk i én bil, og så mange lensmanns- og politikontor har få ansatte, sier det seg selv at vi klarer ikke å få ut effekten av den styrken som vi har i politiet, som vi kunne fått hvis vi kjørte dette sammen på en mer effektiv måte. Det er det som er hovedgrepet som nå er gjort ved å legge ned – eller foreslå å legge ned – 126 lensmannskontor. Gjennomsnitt antall ansatte på disse 126 lensmannskontorene er fem. Det sier seg selv at ved å gjø-

re dette grepet får man flere patruljer, og det er faktisk en vei som er helt uunngåelig.

Til slutt vil jeg minne forsamlingen om at vi har et ansvar for å støtte ledelsen i norsk politi i en veldig krevende fase når de skal gjennomføre en reform som Stortinget har vedtatt. Det er god eierstyring. Vi har et ansvar for å følge med, også for å følge kritisk med, men vi har et ansvar for å støtte ledelsen i etaten slik at de har selvtilitt og autoritet til å kunne gjennomføre et særdeles viktig vedtak som Stortinget har gjort med særdeles stor tilslutning.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:33:59]: Høyres språk er nærpolitireform. En ønsker å skape inntrykk av nærhet. Realiteten er det motsatte. Nå sa representanten Hårek Elvenes at essensen i reformen var flere patruljer på hjul. Ja, det er det folk har oppfattet. Så insinuerer representanten at de som i dag sitter og er knyttet til lensmannskontorene, sitter inne og ikke gjør noen ting. Jeg kan forsikre om at de som er på disse mindre lensmannskontorene, gjør gagns arbeid.

Jeg synes representantene fra Høyre nå burde ut og snakke med de politifolkene og tidligere Høyre-lensmenn – jeg understreker: tidligere Høyre-lensmenn – som vi i Senterpartiet nå møter stadig flere av. De kjenner seg ikke igjen i det Høyre snakker om. Vi står overfor en kulturkonflikt, en kulturkonflikt mellom Fremskrittspartiet og Høyre på den ene sida, som vil sentralisere, og Senterpartiet på den andre sida. Det er sterkt å erfare.

Det snakkes om hva som foregår på gutterommene. Det er en stor fordel å ta tak i det som skjer på gutterommene, at en har lensmenn og politifolk som har gode lytteposter, som kjenner samfunnet sitt, og som på et tidlig tidspunkt kan forstå hva som skjer, før skaden er skjedd.

Politifagfolk sjøl sier hva en mener om dette. 65. pst svarte på Politiforums undersøkelse at en var uenig i at Norge blir et tryggere samfunn. 85 pst. var uenig i at politiet vil komme tettere på folk. Men det betyr ingenting. Hva som er politifolks egne vurderinger, betyr ikke noen ting for stortingsflertallet. Det betyr ingenting for ledelsen i politiet. Det betyr ingenting for statsråden. Det viser til de grader hvilken situasjon vi er i. Det viser til de grader behovet for å fokusere på organisasjon, kultur og ledelse. Det viser til de grader at nå må en snart begynne å respektere dem som er ute i felten, men det skjer ikke.

Senterpartiet gjør det. Derfor ser stadig flere at det å gi støtte til Senterpartiet er å gi støtte til de faglige krav som politiet må bygge på. Det gjør at vi får økt oppslutning, og det gjør at vi blir et hvassere redskap for å gjøre noe med denne sentraliseringen etter valget. Høyre og Fremskrittspartiet gjør en god jobb for oss, men den må rettes opp etter valget.

Jenny Klinge (Sp) [11:37:08]: Eg veit ikkje heilt kvar eg skal begynne. Det er spennande å følgje debatten, eg må innrømme det. Som ein av forslagsstillarane er eg spent på kva som kjem til å kome. Så er eg også spent, sjølvsagt, på voteringa og utfallet for dei enkelte forslaga i dag.

Men eg har lyst til å nemne nokre ting som har vorte sagt undervegs. Representanten Werp sa i startinnlegget sitt at 22. juli-kommisjonen danna eit dystert bakteppe for denne politireforma. Det ville vore interessant å høyre kva det er ved denne reforma som ville gjort at førebygginga

og ikkje minst handteringa av den terroren som skjedde den 22. juli 2011, ville vore betre viss reforma hadde vorte gjennomført før den tida. Det er det som implisitt ligg i det som Werp seier, at viss denne reforma hadde vorte gjennomført før det, kunne utfallet ha vore annleis.

Eg fann ikkje noko i Gjörv-rapporten som tilsa ein slik konklusjon. Det var ikkje noko i Gjörv-kommisjonens rapport som sa at det var massive strukturendringar som måtte til for å få ein betre beredskap for den typen hendingar. Eg meiner denne typen retorikk gong på gong har vorte misbrukt – både i dag og i dei siste åra – for å grunnje denne politireforma.

Så ser ikkje Werp kva som er alternativet vårt. Kanskje vi har vore for dårlege til å kommunisere det, men vi har konkret 18 politidistrikt – i staden for 12 – som eit forslag. Konkret ønskjer vi å behalde lensmannskontora. Det er eit reelt alternativ. Vi ønskjer å behalde eit mangfald av lensmannskontor, men i staden for å svelteföre dei ønskjer vi å styrkje dei. Det har vi vist i alle dei alternative statsbudsjetta som vi har kome med.

Når det gjeld nye etterforskningsmetodar, på staden og i politibilane rundt omkring, er det av dei tinga ein fullt ut kunne vore i stand til å gjennomføre utan å ha massive strukturendringar i etaten. Det seier politiet sjølv. Det er ikkje nødvendig med ei politireform for å få til det. Så her er det misforstått at Senterpartiet er bakstreversk. Tvert imot, vi ønskjer eit framtidretta, godt politi for heile landet, og vi håpar sjølvsagt at fleire i salen i dag er med og stemmer for dei gode forslaga som vi har.

Så vil eg skryte av representanten Lene Vågslid, som kjem med den innstillinga at her må vi både tore å få kritikk og tole å få kritikk, høyre på det og sjå om ein kan gjere ting betre. Eg likar den innstillinga. Sjølv om vi er uenige om reforma, er det nettopp ei slik innstilling som skal til for at resultatet skal bli best mogleg.

Til det med pass til slutt: Kjersti Toppe hadde eit veldig godt poeng i at regjeringa med denne reforma ikkje akkurat driv med forenkling for folk. Utdanningsforvaltninga i førstelinja er eit eksempel og passutskrivning eit anna. Avis Hallingdølen nemnde at det kunne bli 40 mil å fare. 90 pst. av befolkninga skal ha maks 45 minutt, men hugs at det då er 500 000 som kan ha 40 mil. Lell er krava i forslaget frå fleirtalet stilte.

Jan Arild Ellingsen (FrP) [11:40:24]: Dette har etter hvert blitt en interessant debatt. På sett og vis minner det meg om for eller imot en reform generelt sett. Heldigvis har noen av de siste talerne sagt at det ikke er det som er temaet.

Jeg ble medlem av justiskomiteen i 2001, da den forrige reformen ble trillet ut, og jeg har til gode å høre noen som ønsker å gå tilbake til 54 politidistrikt, i hvert fall. At man gjorde det riktige grepet den gangen og reduserte fra 54 til 27, var riktig. Jeg tror at historien vil vise at de grepene man gjør nå, kommer til å bli riktige, under noen forutsetninger. Forutsetningene er at folk der ute føler seg ivare tatt.

Så kan jeg ikke la være å kommentere representanten Odnese, som refererte politiloven § 1. Jeg tror – med respekt å melde – at det ikke har vært én regjering noensinne som fullt ut har overholdt forventningene som ligger i politiloven § 1. Jeg tror det er umulig, rett og slett fordi forventningene hos den enkelte ute er mye større og vil ha

mye større økonomiske konsekvenser enn det Stortinget vil finne forsvarlig å bevilge til denne etaten. Vi kan selvfølgelig ha en retorisk debatt om det er riktig eller ikke, men det som ligger som føring i politiloven § 1, er veldig sterkt og veldig tydelig. Men med all mulig respekt tror jeg samtlige regjeringer har brutt den. Det er nok fordi man innsår at den loven man selv har vært med på å få vedtatt, på sett og vis har en klar ambisjon – men hvor realitetsorientert den er, tror jeg det finnes like mange meninger om som det er folk i dette landet.

Så til diskusjonen om lensmannskontor. La meg minne forsamlingen om én ting: Norges sterkeste og tøffeste fagforeningsleder, arbeiderpartimann og sheriff i Sogndal, Arne Johannessen, var blant dem som var aller mest kritisk til forrige reform, Reform 2000. Vet man hvorfor? Jo, det var ganske enkelt fordi Stortinget skjermte lensmannsetaten. Arne Johannessen var klinkende klar på at det var den største feilen Stortinget gjorde. Skulle man få en effekt av et mer samordnet norsk politi, kunne man ikke la lensmannskontorene bli unntatt fra reformen. Det gjorde vi forrige gang. Det gjør vi ikke denne gangen. Så kan man selvfølgelig si at det var et dårlig valg, men den tidligere lederen i PF var iallfall helt klar på det.

Og så til angrepene som kommer mot statsråden. Ja, statsråden svarer Stortinget, men den som har det daglige ansvaret for å gjennomføre dette, er politidirektøren. Politidirektøren styrer norsk politi etter ordre fra justisministeren. Hvis justisministeren ikke er fornøyd med den jobben, har han mulighet til å gjøre noe med det. Men jeg forventer at så lenge politidirektøren sitter der han sitter, skal han iverksette ethvert tiltak og enhver føring som gis fra politisk ledelse i departementet. Hvis ikke kommer statsråden til å få enda mer krevende spørsmål herfra.

Hadia Tajik (A) [11:43:38]: Justisministeren har ikke teikna seg igjen, trass i at representanten Vågslid no to gonger har etterlyst svar på spørsmål om kvifor kommunar – altså heilt konkrete eksempel – ikkje har fått informasjon. No ber me ikkje justisministeren om å gå inn i dei eksempla, men å gjera greie for kvifor det er sånn at kommunane ikkje får den informasjonen dei treng for å kunna vera involverte slik som dei skal. For å seia det sånn: Viss det ikkje er viktig nok for justisministeren å svara Stortinget på desse spørsmåla, korleis kan me då vera sikre på at det er viktig nok til at kommunane får dei svara dei treng?

Arbeidarpartiet meiner det er behov for endringar i politiet. Politianalysen vart bestilt av oss. Me har vist vilje til endring, me har vist at me tek ansvar ved å inngå eit forlik og driva forhandling. Representanten Elvenes sa i sitt innlegg meir eller mindre at me burde gå stillare i dørene no, fordi me òg har ansvaret i form av eigarstyring, på sett og vis. Vel, eg vil at Politidirektoratet skal lukkast med politireforma, men det å utøva leiing er ikkje det same som å driva med ukritisk støtte. Leiing betyr ansvar, det betyr òg nennsam justering når det trengs.

Eg vil minna om at me som stortingsrepresentantar òg er ombod for folk og for politiets tilsette. Ikkje minst er det sånn at me som ønskjer endring i politiet, òg må sikra at dei endringane som vert gjennomførte, er gode, og at me ikkje er sånne politikarar som etterpå, når politireforma er gjennomført, set oss og peiker på Politidirektoratet og seier at det var trass alt dei som hadde ansvar for gjennomfø-

ringa, og at dei må sitja med ansvaret for det som ikkje går godt, heilt åleine.

22. juli er ein del av bakteppet for kvifor politireforma er nødvendig. Det er eit veldig alvorleg bakteppe. Like alvorleg er det at Arbeidarpartiet måtte krevja at ein fekk ei meir avklara nasjonal kriseleiing, at det måtte koma i ei eiga stortingsmelding. Det var ikkje tema i politireforma slik som Høgre og Framstegspartiet hadde føreslått ho for Stortinget.

Representanten Elvenes har frå denne talarstolen uttrykt litt forvirring om Arbeidarpartiets standpunkt til reforma. Det er ikkje sikkert at eg kan hjelpa han med den forvirringa, men me har heile tida vore tydelege på at når me kjem i regjering, ønskjer me ikkje å reversera denne reforma. Tvert imot, me ønskjer at ho skal verta gjennomført på best mogleg måte. Det betyr òg at det kan vera nødvendig å retta opp feil som me eventuelt arvar frå denne regjeringa, for det er ikkje sikkert at gjennomføringa er ferdig ved eit regjeringsskifte. Me har vore tydelege på at det me vil leggja vekt på, er tid, pengar og innhald.

Presidenten: Representanten Per Olaf Lundteigen har hatt ordet to gonger tidlegare og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [11:46:41]: Jeg vil oppfordre representanten Hårek Elvenes til å gjenta oftere det han sa, at de positive resultatene tikker inn på løpende bånd. Bare gjenta det. Det er uten dekning i fakta. Det blir sagt at det i Hallingdal er økt bemanning i vintersesongen. Ja, det er det. Det er fire helgevikarar og en støttepatrulje fra Hønefoss. Det kunne vært gjennomført helt uavhengig av politireformen dersom det hadde vært prioritert tidligere. Men nå har kraften blitt så stor at en måtte prioritere noe, og det er da svaret.

Statsråd Amundsen sa at en måtte få trygge pass. Man konstruerer sentraliseringsargumenter, etter min vurdering – for hva er virkeligheten? Lensmannskontoret i Ål produserer 500 pass i året. Det har ikke vært en eneste feil ved utstedelsen av de passene. Det solide arbeidet som de har gjort, er noe regjeringa ser vekk ifra, og det medvirker sjølsagt til at interessen for økt innsats svekkes i politiet.

Presidenten: Representanten Lene Vågslid har hatt ordet to gonger tidlegare og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Lene Vågslid (A) [11:47:56]: Eg vil berre referere kort frå forliket når det gjeld det løftet me har gjeve til innbyggjarane. Der står det:

«Innbyggerne skal vite hva de får og hva et «nærpoliti» vil bety i praksis for deres lokalsamfunn.

Flertallet viser til kriteriene for ny tjenestestedstruktur som fremgår av Prop. 61 (2014–15) punkt 5.3 og mener at det i tillegg skal legges til følgende kriterier for gjennomføring av endringer i tjenestedsstrukturen.»

Der kjem dei punkta som eg har etterlyst svar på i heile debatten. Dei er viktige, for det er her me har moglegheita til å sørge for at polititeneista blir betre i dei kommunane som eventuelt mistar lensmannskontoret.

Det er mange ordførarar som er spente på det svaret eg skal få i dag, så eg etterlyser nok ein gong at justisministeren kjem opp på denne talarstolen for å gje oss eit

svar på det. Eg ventar ikkje at han skal gå i detalj, men at han skal gje oss eit svar på kva han ønskjer å gjere for at informasjonen skal nå ut til folk i kommunane.

Anders B. Werp (H) [11:49:14]: Jeg var saksordfører for nærpolitireformen da vi behandlet den her i salen i juni 2015, og jeg har deltatt og lyttet til denne debatten med stor interesse. Jeg er en optimistisk person, og jeg har lyttet til debatten med velvilje, vil jeg si, og tolket det som er sagt her, i beste mening. Jeg kommer tilbake til noen nyanser i det.

La meg først dvele litt ved dette med «beste mening». Det jeg har hørt fra forlikspartnerne, tolker jeg på følgende måte: Man står fast på forliket om nærpolitireformen. Det gjelder samtlige deltagende partier. Det er jeg glad for. Det er et tydelig signal fra denne salen og denne talerstolen om at 90 pst. av Stortinget står bak forliket, og om at vi støtter departement og politi i den videre gjennomføringen. Det er et viktig og nødvendig signal i den offentlige debatten.

Så til nyansene, og det handler om Senterpartiet: Jeg registrerer at man fra talerstolen her prøver å skape en distanse mellom de forferdelige tingene som skjedde 22. juli 2011, og nærpolitireformen. Hvordan i all verden kan man klare det? Jeg vil bare sitere to av kommisjonens hovedfunn:

«Gjerningsmannen kunne ha vært stanset tidligere 22/7.»

«Myndighetenes evne til å beskytte menneskene på Utøya sviktet.»

Hvis ikke det har en betydning for hvordan Stortinget, Norges nasjonalforsamling, forholder seg til borgernes trygghet, er det noe grunnleggende i hvert fall jeg har misforstått på veien. Det er klart det er med som et premiss og som et bakteppe for denne reformen – pluss alt det andre som er viktig:

- samfunnsutviklingen
- endring i befolkningens sammensetning
- kriminalitetsutviklingen
- Politianalysen
- Difi-rapporter, som lå til grunn for denne reformen, og som bekreftet hvorfor dette ikke bare var nødvendig, men også viktig

Svaret fra Senterpartiet er: Ja, vi kan gå for 18 distrikter. Ja vel, hva så?

Mer penger, sier Senterpartiet. Ja vel, denne regjeringen har styrket politiet med 5 mrd. kr og 1 400 stillinger. Det er styrking.

Til slutt, til representanten Tajik, som spør om Stortinget virkelig skal vedta at vi skal følge egne vedtak: Ja, da ber jeg representanten utdype hvorfor Arbeiderpartiet støtter forslag til III i innstillingen, om at vi skal følge arbeidsmiljøloven.

Statsråd Per-Willy Amundsen [11:52:24]: Ifølge de tilbakemeldingene jeg har fått fra Politidirektoratet, har samtlige berørte kommuner fått tilbud om å delta i styringsgruppen. Det har også blitt formidlet veldig tydelige signaler om at man har prøvd å involvere kommunene så godt som det har vært råd. Så må man konstatere at det er ikke alle kommuner som ønsker å være involvert, og ofte er det de kommunene som er mest kritisk. Dette er utgangspunktet for min kommentar til det, nettopp at

tilbakemeldingene sier at kommunene i høyeste grad har fått mulighet til å være involvert.

I går hadde jeg et ganske alvorlig oppdrag – et alvorlig besøk. Jeg var på besøk på Lillestrøm og så det arbeidet politiet gjør der, innsats mot overgrep mot særlig barn, unge, på nettet. Jeg ble presentert for en chattelogg hvor to voksne menn diskuterte overgrep mot et fem år gammelt barn. Dette er en type kriminalitet vi som samfunn må russe oss på alle punkt for å kunne bekjempe, en avskyelig type kriminalitet, som vi må sette inn alle ressurser for å stoppe. Da er det nettopp gjennom nærpolitireformen vi setter oss i stand til å kunne håndtere denne typen digital kriminalitet – adressert til representanten Lundteigen. Verden har forandret seg. Vi trenger en annen type innsats fra dagens politi enn vi trengte i 1981. Jeg konstaterer at når Senterpartiet i sine merknader skal referere til hva de mener er godt innhold i norsk politi, og definerer «nærpolitiet», viser man til 1981 og Politireformutvalgets definisjoner den gang. Det forteller meg veldig mye om hvor Senterpartiet befinner seg, kanskje ikke bare om hvor de befinner seg fysisk, men om hva slags tidsalder de befinner seg i, for i 1981 var internettkriminalitet svært lite utbredt. Verden forandrer seg, og vi må forandre oss med den. Da må vi modernisere norsk politi. Vi kan ikke konservere norsk politi, og vi må sette norsk politi i stand til å håndtere alle former for kriminalitet.

Presidenten: Representanten Hårek Elvenes har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Hårek Elvenes (H) [11:55:47]: Det er blitt hevdet under debatten i dag at man ikke kan bruke Gjærv-kommisjonen som begrunnelse for de endringene som gjøres i norsk politi. Jeg siterer fra kommisjonens rapport:

«Våre undersøkelser viser at samfunnets behov for politioperative tjenester, statistisk sett, er ganske forutsigbart, men at politietaten i liten grad har nyttiggjort seg denne kunnskapen til å planlegge og styre personellens tjenestetid.»

Det forteller om en etat som ikke er organisert godt nok for å løse sitt samfunnsoppdrag.

Når man gjør de nødvendige omorganiseringene, slår det ut en refleks i Senterpartiet som heter sentralisering. Nei, det er ikke sentralisering. Det er en kraftsamling av ressursene lokalt for å få en bedre lokal utnyttelse og et bedre lokalt politi.

Presidenten: Representanten Jenny Klinge har også hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Jenny Klinge (Sp) [11:56:43]: Kjernen i det eg sa om innlegget til representanten Werp i stad om rapporten frå 22. juli-kommisjonen, var spørsmålet mitt: Kva er det ved denne reforma som ville gjort at førebygging og ikkje minst handteringa av terroren 22. juli 2011 ville vore betre viss reforma hadde vore gjennomført før det? Representanten Lundteigen var inne på i eit av sine gode innlegg at det var jo ikke dei mindre einingane som svikta den dagen, det var dei største einingane, m.a. Oslo politidistrikt, som svikta.

Eg meiner vi no med ein gong må slutte å bruke denne terrorhandlinga som argument for denne reforma. Vi må halde desse tinga frå kvarandre. Det er det som er poenget.

Så kunne justisministeren gjerne slutte å påstå at Senterpartiet lever på 1950-talet. På den andre sida kan han gjerne fortsetje med det, men det høyrest ikkje spesielt lurt ut.

Presidenten: Representanten Hadia Tajik har også hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Hadia Tajik (A) [11:57:52]: Representanten Werp spør kvifor Arbeidarpartiet fastslår at ein må følgja spelereglane i arbeidsmiljølova og Hovedavtalen om medverknad. Det er veldig enkelt å svara på. Det er fordi me har fått såpass tydelege tilbakemeldingar frå tilsetteorganisasjonar om manglande respekt for partssamarbeidet og for manglande medverknad i viktige saker som vedkjem dei. Det er tydelegvis noko som dei andre partia, inkludert Høgre og Framstegspartiet, er einig i, sidan dei har valt å gå til det uvanlege skrittet å be si eiga regjering om å følgja spelereglane i arbeidslivet.

Justisministeren svarte eigentleg ikkje heilt på spørsmålet frå representanten Vågslid. Han tenkjer på viktigheta av styringsgruppene, og det er vel og bra, men i forliket konstaterer me òg at kommunane skal få skriftleg informasjon om forventa polititjenester ved gjennomført politireform. Det handlar om at det skal vera føreseieleg for kommunane, og det handlar om forpliktingane til politiet, slik at kommunane skal kunna ta det opp viss det ikkje vert innfridd i ettertid. Ein skal ikkje kunna gje løfte om gull og grønne skogar og så ikkje føla noko ansvar for det i ettertid.

Jorodd Asphjell (A) [11:59:15]: Det er veldig viktig at vi ikke gjør dette til en omkamp om politireformen, som er vedtatt med et bredt flertall. Jeg ser at Høyres representanter prøver å legge – hva skal jeg si – den vinklingen i saken, men her handler det ikke om det. Her handler det om at intensjonene i politireformen som er vedtatt, skal følges opp på en god måte, slik at vi sikrer et godt samfunn rundt i hele landet, at folk – enten de bor på Frøya, på Røros, i Trondheim, i Finnmark eller på Sørlandet – skal ha den samme tryggheten i hverdagen som alle andre som bor i sentrale strøk.

Det handler om å ta de signalene som kommer fra alle kommunene – om at involveringen er for dårlig, at de ikke er blitt rådspurt, at de har gitt tilbakemeldinger til statsråden, til politirådet, og ikke fått svar. Og det handler om at det er dårlig involvering, og at det er liten respekt for dem som har tatt dette arbeidet på alvor, og som vil gjøre at dette skal bli en god reform på vegne av tryggheten til sine innbyggere. Det handler heller ikke om at politiet er dårlig. Vi har verdens beste politi, som gjør en fenomenal innsats hver eneste dag rundt om i samfunnet vårt, og dem skal vi også støtte opp om, og det skal vi gjøre for at denne reformen blir best mulig. Dermed handler dette om å involvere alle parter, både i kommunene, i fylkene, i politiorganisasjonene, alle ansatte, enten det er sivile saker eller det er politirelaterte saker, saker som omhandler publikum og innbyggere rundt omkring i alle landets kommuner.

Som flere har sagt: Vi har ennå ikke fått noe godt svar fra statsråden på hvordan han vil ta disse signalene inn

over seg. Det vises til at dette ikke er justisministerens ansvar, at det er politidirektørens ansvar. Nei, det er justisministerens ansvar å følge opp at reformen og intensjonene som ble vedtatt, skal bli gjennomført på en god måte. Det er viktig at politiet kjenner sitt publikum. Ja, men det er minst like viktig at publikum også kjenner sitt politi.

Til det som handler om forebyggende arbeid: Det handler om å ha politikontakter, å ha politiråd og å ha andre oppgaver som gjør at politiet er ute der folk bor, der oppgavene skal skje. Jeg tror det handler om å involvere, og om å ha respekt for Hovedavtalen og arbeidsmiljøloven. Det er helt fundamentalt for den norske velferdsmodellen. Der har vi også fått flere signaler om at dette ikke er tatt på alvor, ikke blir respektert, og sånn kan vi ikke ha det. Derfor er det viktig at statsråden følger opp alle de tilbakemeldingene vi får hver eneste dag. Vi kan se på Stortingets Retriever-tjeneste. Den boksen min er full hver dag med negative tilbakemeldinger, signaler fra lokale media, fra politi osv. Det handler ikke om Senterpartiet, Arbeiderpartiet eller SV. Dette handler om politiet og om kommunene som ser dette på alvor.

Ivar Odnese (Sp) [12:02:34]: Det er ikkje tvil om at ein her i salen er oppteken av gode polititjenester og oppfølging overalt. Så vert det hevda av enkelte her at dette er ein omkamp om politireforma frå Senterpartiet si side. Det vert totalt feil. Det som Senterpartiet er ute etter, er å presisera kva slags kvalitet vi skal ha, og kva krav vi skal setja, og i Senterpartiet held vi oss til politilova framleis, sjølv om representanten Ellingsen sår tvil om vi faktisk greier å nå dette.

Det handlar om å skapa ei oppfatning av at innbyggjarane våre, uansett kvar dei bur, føler at dei har den tryggleiken, den rettssikkerheita og den alminnelege velferda som § 1 i politilova skal vareta. Då er det viktig med den presiseringa som er gjord her, som vi ønskjer at vi kunne fått ei tilslutning til i samband med ein del som no skjer rundt politireforma.

Det har vore gjort ein god jobb av mange politimeistrar i samband med kontakten ut mot kommunane. KS har vore påkøpla, men det er framleis mange ordførarar som påstår – og det er mange kommunestyre som føler – at dei ikkje er godt nok påkøpla i reformarbeidet som skjer. Noko av intensjonen er å auka talet på polititjenestemenn per innbyggjar. I min eigen region, Gjøvik-regionen, har vi no ein polititettleik på 0,94 polititjenestemenn per tusen innbyggjarar. Det er langt under det målet vi har om å sørgja for å få til tryggleik, og at innbyggjarane sjølve skal ha ei god oppfatning av at politiet er til stades når dei har bruk for dei.

Søraurdølen, og Sør-Aurdal, som eg brukte som eksempel, er eit sindig folkeferd og absolutt ikkje populistar når dei no opplever at § 1 i politilova ikkje varetek deira interesser. Dei føler at dei er fjernare frå politiet no enn det dei var før samlokaliseringa av lensmannskontoret i Valdres.

Statsråd Per-Willy Amundsen [12:05:04]: La meg først understreke følgende: Jeg har ingen indikasjoner på noe som helst annet enn at man fra politiets side har forsøkt å involvere berørte kommuner, både gjennom deltakelse og gjennom all informasjon som skal bli kommunen til del. Jeg hører det hevdes noe annet. Jeg vil ta med meg

de påstandene og selvfølgelig sjekke det ut. Jeg har i hvert fall ikke noe grunnlag for å si noe annet enn at alle kommunene skal være godt ivare tatt i denne prosessen. Det er den informasjonen jeg sitter på, men jeg vil selvfølgelig sjekke det ut.

Det er ikke riktig som representanten Klinge hevder, nemlig at jeg sa at Senterpartiet levde på 1950-tallet. Det eneste jeg gjorde, var å vise til merknaden fra Senterpartiet hvor man i omtale av nærpolitibegrepet velger å bruke en referanse til Politirulleutvalget fra 1981. Noen vil mene at politiets nærhet i 1981 i forhold til i år 2017 er en ganske annen. Da snakker vi ikke minst om nettet. For mange kan vel kanskje nettet oppleves som noe av det nærmeste, mest umiddelbart tilgjengelige man kan forholde seg til. Jeg gjør ikke dette i et forsøk på å latterliggjøre eller på noen som helst slags måte snakke ned Senterpartiets standpunkt, men det er rett og slett fordi jeg tenker at man må være villig til å ta inn over seg at virkeligheten faktisk har forandret seg. Verden der ute er annerledes i dag enn den var i 1981. Nærpolitibegrepet er et annet i dag enn det var i 1981. Vi har andre løsninger, ny type kriminalitet, andre utfordringsbilder. Det betyr også at man må endre seg i takt med det.

Det er ikke sånn at den lokale lensmannen lenger kan være den generalisten som kan løse alle verdens problemer. Når vi snakker om responstid, når vi er avhengig av at politiet skal være til stede når det trengs, handler det om patruljer. Da handler det ikke om lokale lensmannskontor. Hvis man er så opptatt av reisetid til lensmannskontor, som jeg har oppfattet at enkelte er – når man snakker om utstedelse av pass, osv., 45 minutter – vel, så bør man kanskje også være sikker på at det lensmannskontoret faktisk er åpent. For realiteten i dag er jo at svært mange lensmannskontor har en begrenset åpningstid.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Sak nr. 2 [12:08:11]

Innstilling fra justiskomiteen om Endring i vegtrafikkloven (behandling av personopplysninger) (Innst. 176 L (2016–2017), jf. Prop. 115 L (2013–2014))

Peter Christian Frølich (H) [12:08:33] (ordfører for saken): Det vanlige for en saksordfører er vel å takke for samarbeidet i saken som ligger til behandling. Jeg tror jeg må legge til også en takk for tålmodigheten i denne saken. Den har jo etter hvert vært en trofast følgesvenn for komiteen i opptil flere år.

Proposisjonen handlet i utgangspunktet om å gi hjemmel for håndtering av personopplysninger på en rekke felt. Vi vedtok de aller fleste punktene allerede tilbake i 2014. Så var det ett punkt vi valgte å løfte ut, og det var det om politiets håndtering av personopplysninger i sine ulike registre. Det er selvfølgelig viktig at politiet har et solid hjemmelsgrunnlag i sin håndtering av personopplysninger. Det har de også i dag. Men regelverket er nok litt fragmentert etter hvert og hadde hatt godt av en opprydning, for å si det litt enkelt.

Så er det sånn at når man vedtar den typen endringer, må man være veldig forsiktig og passe på at man ikke skaper usikkerhet eller gjør utilsiktede feil. Underveis i be-

handlingen ble vi gjort oppmerksom på at det var noe i proposisjonen som kanskje i ytterste konsekvens kunne redusere politiets adgang til noen av disse registrene. Da tenker vi som komité at det er greit å være føre var, og det er grunnen til at vi ikke bifaller denne lovteksten nå, men imøteser at regjeringen kommer tilbake igjen til denne saken i en ny proposisjon.

Statsråd Per-Willy Amundsen [12:10:34]: I Prop. 115 L for 2013–2014 ble det foreslått en hjemmel i veitrafikkloven, ny § 43 b, om behandling av opplysninger til utførelse av forvaltningsoppgaver på veitrafikkområdet. Forslaget omfatter i utgangspunktet kun behandling av personopplysninger til forvaltningsoppgaver etter veitrafikkloven.

I forbindelse med Stortingets behandling av forslaget høsten 2014 ble det stilt spørsmål ved om den foreslåtte reguleringen, sammenholdt med andre hjemler for tilgang, var hensiktsmessig for å ivareta politiets behov for opplysninger fra aktuelle register, også for formål utenfor veitrafikkloven.

I brev av 8. desember 2014 fra samferdselsministeren til justiskomiteen ble det derfor opplyst om at Samferdselsdepartementet i lys av politiets uttrykte bekymring i samråd med Justis- og beredskapsdepartementet ville se på saken på nytt med sikte på å sikre at politiets tilgang til opplysninger skal være ivare tatt og ha hensiktsmessig rettslig forankring.

Øvrige deler av lovforslaget ble behandlet høsten 2016, mens forslaget om ny § 43 b ble utsatt. Samferdselsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet deretter et felles forslag til høringsnotat om justert § 43 b om Statens vegvesens behandling av personopplysninger på veitrafikklovens område samt andre myndigheters, herunder politiets, tilgang til disse. Forslaget ble sendt på høring våren 2016.

Regjeringen vil om kort tid komme tilbake til Stortinget med et nytt forslag om hensiktsmessig regulering av behandling av personopplysninger på veitrafikklovens område og andre myndigheters tilgang til disse.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

Sak nr. 3 [12:12:48]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettergangslovgivningen mv. (organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet) (Innst. 200 L (2016–2017), jf. Prop. 33 L (2016–2017))

Hårek Elvenes (H) [12:13:20] (ordfører for saken): Nærpolitireformen slo fast at for å sikre god faglig kompetanse i oppgaveløsningen bør det åpnes for at oppgavene innen den sivile rettspleien på grunnplanet kan samles for større områder enn det enkelte lensmanns- eller politidistrikt. Komiteen slutter seg til regjeringens forslag i proposisjonen til ny § 17 i politiloven som åpner for at én lensmann, politistasjonssjef eller namsfogd kan utføre oppgavene med tvangsfullbyrdelse for flere lensmanns- eller politidistrikter. En slik ordning vil åpne for at det kan etableres større namsmannsdistrikter.

Sammen med domstolsapparatet er namsmannsfunksjonen en del av en rettsorden som sikrer at individer, grupper og selskaper kan feste lit til at avtaler holdes. En velfungerende namsmannsfunksjon er viktig for å opprettholde betalingsmoralen i samfunnet og er av stor betydning for kredittgivning og omsetning. Samtidig er namsmannsfunksjonen en sentral forutsetning for å kunne opprettholde tilliten til den sivile rettspleien. Det er derfor viktig med en ensartet og oversiktlig organisering av namsmannsfunksjonen med kompetente og effektive enheter.

De foreslåtte lovendringene legger til rette for å samle politiets oppgaver innen den sivile rettspleien på færre enheter og en mer effektiv og sikker oppgaveutførelse.

Jenny Klinge (Sp) [12:15:10]: Regjeringa har foreslått å flytte lensmannsskjønnet til jordskifterettene og tingrettene. Det er både positive og negative sider med dette forslaget, etter mi mening.

Det er større grunn til å vere skeptisk til endringa viss ein ikkje ser berre på endringa i seg sjølv, men på heilskapen i dei oppgåvene som for tida blir flytta frå politiet. Når det stadig blir færre og færre sivile oppgåver att i politiet, mistar etaten meir og meir det sivile preget som har vore karakteristisk for norsk politi, og som er noko vi burde ta vare på.

Eg meiner derfor – på generelt grunnlag – at det er viktig å behalde sivile oppgåver i politiet, slik at folk har grunn til å møte opp på eit lensmannskontor utan at det nødvendigvis har skjedd noko alvorleg eller kriminelt først. Slike oppgåver gjev politiet ei viktig kontaktflate med befolkninga og indirekte også meir verdifull lokalkunnskap. Kjennskap til innbyggjarane er viktig i lokalsamfunn, uansett om det er ei bygd eller ein by. Ein negativ konsekvens av mindre sivil kontakt, om ein skal kalle det det, er at terskelen for å tipse og ta kontakt med politiet kan bli høgare.

Likevel: Når skjønnsoppgåvene først skal flyttast, for det er det fleirtal for, er det ikkje ei dårleg løysing å flytte desse til jordskiftedomstolane. Eg vil understreke at Senterpartiet er positiv til å flytte fleire oppgåver av ulik art til jordskiftedomstolane, og at vi er trygge på at dei vil vere fullt kompetente til å utføre slike skjønnsoppgåver. Det eg finn grunn til å leggje vekt på, er at resultatet av denne flyttinga av lensmannsskjønn ikkje berre blir avgjort av kvaliteten på det arbeidet som jordskifterettene og tingrettene skal gjere, men også i høgste grad av den framtidige strukturen på desse domstolane.

Når desse oppgåvene no skal flyttast til domstolane, vil det framleis vere ein viss grad av nærleik til tenestene, sjølv om avstandane blir større. Ei seinare sentralisering av desse domstolane vil derimot føre til mykje større avstandar og i praksis ei sterk sentralisering av skjønnsoppgåvene. Det meiner eg ikkje er bra, og eg vil åtvare mot det.

Eg meiner at det no blir viktig å halde eit auge med korleis ei slik ordning vil fungere i domstolane, og om ho held fram med å vere ubyråkratisk, enkel og rimeleg for brukarane. Akkurat dette håpar eg justisministeren tek med seg vidare. Eg håpar han vil halde eit vakent blick på dette, og at han kjem tilbake til Stortinget dersom det skulle vise seg at løysinga skulle innebere ei forverring for brukarane, anten det gjeld tilgjengelegheit, kostnader eller anna. Dette er nemleg noko vi har fått konkrete bekymringsmeldingar

frå folk om, og vi bør i den grad det er mogleg, sørje for at endringar har positivt utfall for folk, ikkje negativt.

Når det gjeld namsmannsfunksjonane, vil eg nemne at Senterpartiet har gått mot ei sentralisering av desse fordi vi meiner at det verken er nødvendig eller heldig med større avstandar. Eg meiner at eit slikt krevjande arbeid som i praksis omhandlar skjebnen til enkeltmenneske, fordrar lokalkunnskap og geografisk nærleik. Dette handlar om å endre ei ordning som faktisk fungerer, som gjev folk god hjelp i vanskelege situasjonar, og som gjer det mogleg for mange å kome seg vidare i livet. Eg vil også på dette punktet oppfordre justisministeren til å følgje godt med på kva som skjer. Dersom færre får god hjelp til å handtere gjeld framover, må grep takast.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.

Sak nr. 4 [12:18:22]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i passloven og ID-kortloven (nektelse av reisedokumenter) (Innst. 207 L (2016–2017), jf. Prop. 35 L (2016–2017))

Peter Christian Frølich (H) [12:18:47] (ordfører for saken): Regjeringen har denne perioden levert en rekke gode forslag for å håndtere problemet med radikalisering og fremmedkrigere. Dette forslaget er et av mange gode i en lang rekke. Det kommer til å gjøre det lettere for politiet å nekte pass eller inndra pass til personer man frykter skal delta i fremmedkrig for f.eks. ISIL. Vår klare vurdering er at dette er et godt og viktig tiltak.

Radikalisererte personer som har lyst til å dra ut, kan kanskje være noen amatører på den dagen de reiser, men dersom de skulle ha flaks og komme tilbake med livet i behold, så er det med stor fare for at de har lavere empati, men større evne og vilje til å drepe. Det er noe vi ønsker å hindre, og dette forslaget kommer til å gi myndighetene våre de verktøyene som trengs for å gjøre nettopp det. Ved å hindre bevegelsesfriheten gjør man det vanskelig for dem å bevege seg via flere land, og det gjør det også lettere å pågripe og eventuelt arrestere ved grensepasseringer.

Ketil Kjenseth (V) [12:20:35]: Jeg tar ordet mest av alt for å gi en stemmeforklaring. Venstre kommer til å stemme imot de foreslåtte endringene i passloven og ID-loven i denne saken.

Dette er en sak med for så vidt kjente mønster fra tidligere debatter og saker, der det på bakgrunn av trusselvurderinger bes om flere virkemidler for politiet og PST, og der forsvarsadvokater og rettshjelpsforeninger i høringsrunden uttrykker motstand med bakgrunn i at forslagene vil kunne redusere rettssikkerheten.

Venstre er et liberalt parti og lytter alltid til argumenter om rettssikkerhet. Selv om vi ikke alltid kommer til samme konklusjon som de gruppene jeg nevnte, gjør vi det i denne saken. Vi er generelt bekymret for en utvikling der summen av stadig flere virkemidler og stadig lavere beviskrav er ukjent.

Vi konstaterer at det allerede finnes en lov hjemmel om adgang til å nekte pass der det er skjellig grunn til å tro at formålet med reisen er ulovlig virksomhet. Vi konstaterer også at skjellig grunn gir en viktig rettssikkerhetsgaranti,

og at det ikke vises til konkrete eksempler som underbygges at det er krav til skjellig grunn som er årsaken til at bestemmelsen ikke benyttes, og at det derfor er behov for en ny bestemmelse med lavere beviskrav.

Folkemord, krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og terrorhandlinger er grusomme forbrytelser, men alt er allerede ulovlig og dekket av gjeldende ordlyd. Vi konstaterer derfor at departementet har uttrykt forståelse for de argumenter jeg har gjengitt nå, men at konklusjonen er at man ønsker å nekte pass der det ikke foreligger sannsynlighetsovervekt for lovbrudd. Det ønsker ikke Venstre å støtte.

Statsråd Per-Willy Amundsen [12:22:30]: Jeg er glad for at Stortinget i dag vedtar endringer i passloven og ID-kortloven for å gjøre det enklere å nekte å utstede eller tilbakekalle pass og nasjonalt ID-kort med reiserett dersom det er grunn til å tro at en person har som formål å begå terrorhandlinger eller terrorrelaterte handlinger. Forslaget åpner i tillegg for å nekte å utstede eller tilbakekalle pass når det er grunn til å tro at formålet er å begå krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten eller folke-mord.

Forslaget er fremmet på bakgrunn av at mange har reist til Syria og Irak for å slutte seg til ISIL. Selv om antallet personer som reiser til disse områdene, er redusert den siste tiden, er forslaget fremdeles viktig og aktuelt. Forslaget tar også sikte på å møte fremtidige situasjoner og andre trusselbilder enn dem vi står overfor i dag, og bestemmelsene vil dermed også kunne bidra til å forhindre svært alvorlige handlinger i fremtiden.

Også etter gjeldende regelverk er det adgang til å tilbakekalle pass dersom det er skjellig grunn til å tro at formålet med reisen er å begå denne typen handlinger. I dag kreves det dermed sannsynlighetsovervekt for at formålet med reisen er slik ulovlig virksomhet. Et slikt sannsynlighetskrav kan være vanskelig å oppfylle, noe som gjør at bestemmelsen er lite brukt i dag.

Etter forslaget som behandles her i dag, vil det ikke kreves sannsynlighetsovervekt, men det må foreligge objektive holdepunkter for at personen har til formål å reise ut for å begå den typen alvorlige handlinger som forslaget retter seg mot. Terskelen senkes dermed noe, noe jeg mener er både viktig og forsvarlig med tanke på å forhindre denne typen svært alvorlige lovbrudd, som har både høye straffesammere og et omfattende skadepotensial. Selv om man med dette forslaget ikke vil kunne hindre alle personer som ønsker å reise ut for å bli fremmedkrigere eller begå andre typer straffbare handlinger, vil man muligens kunne stanse noen der terskelen for å nekte pass i dag er for høy.

Det er viktig å være klar over at nektelse av pass griper inn i retten til bevegelsesfrihet og retten til å forlate sitt eget land, som følger både av Grunnloven og av internasjonale menneskerettigheter. Det er også ankepunktet fra noen av dem som er kritiske til forslaget. Jeg mener like fullt at dette forslaget er riktig og nødvendig, og ikke minst et tiltak som tar på alvor et problem som for få år siden var fullstendig ukjent for oss. Tiltaket skal derfor ikke benyttes med mindre tungtveiende grunner taler for det. Det er flere mekanismer i forslaget som skal sikre dette, og som også ivaretar den berørtes rettigheter. Selv om vilkårene er oppfylt, må det i hvert enkelt tilfelle vurderes konkret om pass skal nektes. Avgjørelsen vil være et enkeltvedtak som

skal begrunnes, og som kan påklages. Det er også mulighet til å bringe vedtaket inn for domstolene. Videre vil det bli fastsatt i passforskriften at vedtaket er tidsbegrenset, slik at det minst hvert år må fattes nytt vedtak dersom vilkårene fremdeles er oppfylt.

Jeg er glad for at en enstemmig komité har sluttet seg til forslaget. Det er viktig å ha effektive virkemidler, både for å hindre at svært alvorlige handlinger begås i konfliktområder, og fordi personer som returnerer, kan representere en trussel mot Norge og norske interesser.

Peter Christian Frølich (H) [12:27:04]: Jeg ønsker bare kort å kommentere innlegget fra representanten Kjenseth, som har rett i at vi har en hjemmel for dette i dag. Det er bare ett stort problem, og det er at den ikke er god nok når det kommer til de praktiske realitetene. Det er, som statsråden også påpekte, en hjemmel som ikke er brukt i den utstrekning den kanskje burde vært brukt. Vi kan se for oss eksempler hvor det f.eks. er tidskritisk, men hvor hjemmelen kanskje ikke har strukket til. Det er et sterkt ønske fra politiet om å få adgang til dette.

Jeg er helt enig med representanten Kjenseth i at vi selvfølgelig skal vise tilbakeholdenhet. Vi skal ikke hoppe automatisk etter alt som politiet måtte ønske av virkemidler i håndteringen av dette vanskelige problemet. Men det er noen viktige ting å huske på. Dette er ikke straff. Det er forvaltning. Det er en viktig nyanse oppi dette. Det andre er at det fortsatt er betryggende klageadganger både i forvaltningssporet og senere også i domstolssporet, dersom det skulle være ønskelig å påklage.

At rettssikkerhetsmekanismene er ivarettatt, er betryggende og egentlig en tindrende klar forutsetning for å kunne slutte seg til det. Og etter at komiteen er forsikret om at de mekanismene er på plass, synes jeg det er gledelig at vi også avgir en enstemmig innstilling. Selv om det kanskje ikke blir et helt enstemmig vedtak i Stortinget, er det i alle fall et veldig viktig vedtak Stortinget fatter i dag.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4.

Sak nr. 5 [12:28:46]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i naturskadeforsikringsloven (dekning for relokalisering ved fare for ny naturskade) (Innst. 208 L (2016–2017), jf. Prop. 36 L (2016–2017))

Peter Christian Frølich (H) [12:29:11] (ordfører for saken): Dette forslaget gir rett til erstatning for tap av tomt og bygninger som går tapt eller skades som følge av naturskader, og hvor det ikke går an å reparere disse bygningene igjen på grunn av fare for nye naturkatastrofer.

Her har man egentlig kommet bort i noe som ligner på et hull i vår forsikringsrett, og det er det dette forslaget adresserer. Omfanget av slike saker, altså hvor tomter og bygg ikke kan gjenopprettes på grunn av naturskade, har nok vært relativt lite, men vi kan levende se for oss at dette er et problem som kommer til å øke i omfang i årene framover.

For dem som rammes av dette, det er kanskje ikke mange, men for dem betyr denne type rett alt. Derfor er det gle-

delig at dette hullet nå dekkes i reglene våre, og at dette rettes opp i.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Sak nr. 6 [12:30:18]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i tvisteloven (sikkerhet for sakskostnader) (Innst. 209 L (2016–2017), jf. Prop. 42 L (2016–2017))

Margunn Ebbesen (H) [12:30:45] (ordfører for saken): På vegne av en samlet komité legger jeg fram innstillingen i denne saken, hvor Justis- og beredskapsdepartementet foreslår endringer i tvisteloven § 20-11.

Denne saken har sitt utgangspunkt i en klage som EFTAs overvåkningsorgan, ESA, mottok i september 2014 fra en privatperson, hvor det ble anført at tvisteloven § 20-11 ikke er i samsvar med EØS-avtalen. Dette omhandler at en saksøker som ikke har bopel i Norge, kan bli avkrevd sikkerhet for sitt mulige ansvar for sakskostnader i forbindelse med et søksmål.

ESA konkluderte med at tvisteloven § 20-11 er i strid med EØS-avtalen artikkel 4, forbud mot forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet, artikkel 28, fri bevegelighet for arbeidstakere, artikkel 31, etableringsfrihet, artikkel 36, fri adgang til å yte tjenester, og artikkel 40, fri adgang til overføring av kapital.

Vi har en folkerettslig forpliktelse til å ha et lovverk som er i overensstemmelse med våre folkerettslige avtaler. Her har ESA konkludert med at vårt lovverk ikke er i tråd med EØS-avtalen, og derfor kom denne lovendringen.

Med dette som bakgrunn foreslår regjeringen at tvisteloven § 20-11 første ledd annet punktum endres, slik at det ikke kan kreves sikkerhetsstillelse fra saksøker med bopel i en EØS-stat, uavhengig av hva søksmålet gjelder. Lovens foreslås gitt virkning for søksmål som er anlagt etter at lovendringen trer i kraft. Vi har nå et lovverk som er i overensstemmelse med EØS-avtalen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6.

Sak nr. 7 [12:32:40]

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Michael Tetzschner, Frank Bakke-Jensen, Gunnar Gundersen, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Anders B. Werp om utvidet ansvar for selskapers ansvar for korrupsjonshandlinger, tilføyelse til straffeloven § 389 (Innst. 191 L (2016–2017), jf. Dokument 8:67 L (2015–2016))

Jorodd Asphjell (A) [12:33:30] (ordfører for saken): Først må jeg berømme komiteen for godt samarbeid i denne saken. Det er en sak som har tatt veldig lang tid, som har vært litt fram og tilbake i komiteen, og ikke minst også fram og tilbake til departementet.

Det er en enstemmig komité som har lagt fram denne innstillingen. Komiteen er i likhet med forslagsstillerne opptatt av å forebygge internasjonal korrupsjon, som blir bare et mer og mer alvorlig problem i dagens samfunn, både nasjonalt og internasjonalt.

Samfunnet har økende krav og forventninger til at norske selskaper, spesielt, gjennomfører nødvendige tiltak for å forebygge framtidige korrupsjonshandlinger. Det er et arbeid som må prioriteres veldig sterkt i tiden framover, for at vi skal ha tillit til dem. Det er viktig å ha en tydelig og effektiv korrupsjonslovgivning som virker preventivt overfor selskapene.

Men komiteen vil bemerke at forslaget til endring er forholdsvis vidtrekkende, ut fra det som forslagsstillerne har foreslått, og at en bør ha mulighet til å ha en forutgående, grundig vurdering av den bestemmelsen som her foreligger.

Komiteen vil også bemerke at det er forskjell mellom norsk og engelsk lovgivning og, ikke minst, rettssystem, og at en dermed ikke helt uten videre kan overføre erfaringene fra det engelske systemet til Norge. På denne bakgrunn ønsker komiteen at forslaget blir vurdert opp mot den engelske lovgivningen, og at statsråden kommer tilbake til Stortinget med en sak så raskt som mulig når dette er vurdert på en god måte.

Michael Tetzschner (H) [12:35:48]: For det første vil jeg bemerke til saksordførers aldeles utmerkede fremstilling av saken at det egentlig er ganske sjelden at et Dokument 8-forslag blir så vel mottatt at en enstemmig komité gjør noe mer med det enn å foreslå å vedlegge det protokollen. Tvert imot munner behandlingen her i dag ut i en veldig konkret anvisning av hvordan man ser for seg korrupsjonsbestemmelsene modernisert og effektivisert på dette punktet. Det er veldig gledelig.

Hvis det skulle være noe å bemerke, vil kanskje forslagsstillerne ha merket seg at vi har passert ettårsdagen for fremsettelse i denne sal, men det gjør vel ikke så mye hvis resultatet blir slik som komiteen har lagt opp til.

Jeg vil bare si fra denne talerstol at vi er flinke til å smykke oss med etiketten at vi har nulltoleranse mot korrupsjon. For oss som sitter i den lovgivende forsamling, bør det forplikte litt mer. Vi kan nemlig vedta lover, slik at staten, når den uttrykker nulltoleranse, gjør det ved å skrive inn et forbud i straffeloven. De politiske erklæringene om nulltoleranse må altså få et uttrykk i vår straffelovgivning – de normene vi vil skal etterleves, og som vi synes er viktig blir etterlevd.

I det internasjonale samfunnet er korrupsjon ødeleggende for utvikling, tillit og samhandling mellom landene. Derfor må vi ha et oppdatert regelverk. Det er derfor også forslagsstillerne har latt seg inspirere av den lovgivningen som var utviklet av Storbritannia, og som innenfor EU-systemet var i front. Så får man da beklage at britene ser ut til å forlate noe av den oppbygde rettsenhet som man strever med ellers i Europa – men det ligger utenfor rammen av temaet i dag.

Det jeg også vil bemerke ved avslutningen av denne saken, er at jeg har sett høringsuttalelsen fra Økokrim, som helt riktig har sagt at det er sider ved forslaget som kunne fortjene bedre utdypning, bl.a. nærmere beskrivelse av den funksjonelle tilknytningen mellom de assosierte, de som handler på vegne av et selskap som ønsker å kjøpe seg for deler de ikke skal ha – for å si det enkelt. Hensikten med forslaget er nettopp at man ikke skal slippe unna sitt ansvar for ikke å drive med korrupsjon ved å bruke mellommenn. Men det kan være noe i at det skal utredes noe mer hva som er de funksjonelle kravene, og vi setter også vår ære i

at særlig når det gjelder straffelovgivningen, skal vi være presise.

Det jeg derimot vil advare om, er at Økokrim også sier at det er et større bilde. Man kan jo tenke seg dette som et generelt oppspill til selskapenes generelle ansvar når det gjelder etterlevelse av andre lover og regler, og man problematiserer hvorfor korrupsjon er så spesielt viktig. Til det vil jeg bare si: Korrupsjon er et av de mest ødeleggende samfunnsfenomener. Derfor skal det løftes frem, og derfor er jeg også veldig tilfreds med, på vegne av forslagsstillerne, at komiteen nettopp har gitt den klare bestillingen at straffeloven § 389 skal ha denne tilføyelsen etter de prinsippene som komiteen har anvist.

Statsråd Per-Willy Amundsen [12:39:57]: Bekjempelse av økonomisk kriminalitet står høyt på regjeringens dagsorden. Korrupsjon er svært samfunnsskadelig, særlig internasjonalt. Regjeringen er derfor opptatt av å ha en tydelig og effektiv korrupsjonslovgivning. Jeg stiller meg positiv til lovendringer som kan bidra til nettopp det. Jeg er enig med komiteen i at det bør vurderes om reglene om straffansvar for korrupsjon kan bli tydeligere og mer effektive.

Jeg slutter meg også til at den internasjonale utviklingen, f.eks. i Storbritannia, kan gi inspirasjon til forbedringer. Som komiteen peker på, er det likevel ikke gitt at britiske regler kan overføres til norsk rett. Det er mulig at norske selskaper bør kunne holdes ansvarlig for korrupsjon begått av andre tilknyttede personer og oppdragsgivere enn i dag. Dette vil en utredning og en høring kunne gi et nærmere svar på.

Jeg er usikker på om løsningen inspirert av britisk rett er riktig på akkurat dette punktet. Et utvidet ansvar kan likevel tenkes gjennomført på flere forskjellige måter, og dette er noe departementet vil utrede nærmere.

Et prinsipp om at godt anti-korrupsjonsarbeid skal lede til straffrihet, kan være egnet til å belønne selskaper som tar anti-korrupsjon på alvor. Også i dag vil forebyggende innsats ha betydning for om foretaksstraff skal ilegges. Det kan likevel vurderes å tydeliggjøre hva som kreves av forebyggende produksjonsarbeid i norske selskaper. De britiske reglene bygger likevel på dette punktet på prinsipper som er fremmed for norsk strafferett. Dersom forebyggende tiltak i selskapet lettere skal føre til straffrihet enn i dag, bør dette gjøres på en måte som passer bedre inn i norsk rett. Det er også viktig at reglene gir selskapet incentiver til faktisk å forebygge korrupsjon, ikke bare gjennomføre minimumstiltak. Dette er blant de spørsmålene som må vurderes, og hvor en alminnelig høring vil kunne gi nyttige innspill.

Jeg slutter meg til forslagsstillerne og komiteens syn på viktigheten av å bekjempe korrupsjon. Jeg ser derfor frem til å følge opp dette initiativet og kommer tilbake til Stortinget med forslag til hvordan korrupsjonsreglene kan gjøres både tydeligere og mer effektive.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da går vi til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt elleve forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Anders B. Werp på vegne av Høyre og Fremskrittspartiet
- forslag nr. 3, fra Jorodd Asphjell på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
- forslag nr. 4, fra Jorodd Asphjell på vegne av Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti
- forslag nr. 5, fra Kjell Ingolf Ropstad på vegne av Kristelig Folkeparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 6–10, fra Jenny Klinge på vegne av Senterpartiet
- forslag nr. 11, fra Ola Elvestuen på vegne av Venstre

Presidenten: Det voteses først over forslagene nr. 6–10, fra Senterpartiet.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at lensmannskontor og politistasjoner opprettholdes med denne benevnelsen.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at de lensmannskontorer og politistasjoner som blir opprettholdt etter at politireformen er gjennomført, skal ha sivile oppgaver på minst samme nivå som i dag.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen reversere sentraliseringen av politiets utlendingsforvaltning i førstelinjen.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle lensmannskontorer og politistasjoner som står igjen etter gjennomføringen av reformen, skal ha mulighet for passutstedelse.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at utstedelse av våpenkort videreføres ved de lensmannskontorer og politistasjoner som i dag tilbyr denne tjenesten.»

Voteringstavlene viste at det var avgitt 94 stemmer mot og 7 stemmer for forslagene fra Senterpartiet. (Voteringsutskrift kl. 13.00.09)

Tore Hagebakken (A) (fra salen): President! Jeg stemte for, men jeg er veldig imot.

Presidenten: Da blir det 95 stemmer mot og 6 stemmer for forslagene fra Senterpartiet, og forslagene er dermed ikke bifalt.

Det voteses over forslag nr. 5, fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at kommunenes klagerett innebærer reelle muligheter til å klage på innholdet i vedtaket som er fattet av Politidirektoratet, og ikke kun adgang til å klage på prosessen som ledet opp til vedtaket.»

Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet ble med 84 mot 16 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.00.46)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre minst like høy tilstedeværelse av politi i de områdene hvor det legges ned lensmannskontorer.»

Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 58 mot 42 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.01.09)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at sivile oppgaver som bl.a. utstedelse av våpenkort og pass ikke ligger lenger unna enn 45 minutter for minst 90 pst. av innbyggerne slik at servicetilbudet overfor publikum blir opprettholdt på en best mulig måte.»

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti ble med 52 mot 49 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.01.36)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 1 og 2, fra Høyre og Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte komme tilbake med en plan for utstedelse av våpenkort og pass i den nye tjenestestrukturen, som sikrer en god balanse mellom kvalitet, sikkerhet og brukertilgjengelighet.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at tjenestestedene i den nye strukturen har kompetanse og politiskraft i tråd med Stortingets intensjon, som beskrevet i Innst. 306 S (2014–2015).»

Venstre og Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Høyre og Fremskrittspartiet ble bifalt med 53 mot 48 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 13.02.32)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen sikre at Stortingets føringer følges opp og sikre at tjenestestedene er tilstrekkelig bemannet til å kunne være aktivt til stede der folk er.

II

Stortinget ber regjeringen sørge for at det legges betydelig vekt på det enkelte kommunestyres mening om å beholde lensmannskontoret i kommunen, for blant annet å sikre godt forebyggende arbeid og tilstedeværelse.

III

Stortinget ber regjeringen sørge for at arbeids-miljøloven og Hovedtariffavtalens intensjoner knyttet til ansattes og organisasjoners medbestemmelse blir fulgt med tanke på implementering av politireformen.

IV

Stortinget ber regjeringen sørge for at de ansatte i politi- og lensmannsetaten får stor grad av medbestemmelse i den videre gjennomføringen av politireformen.

V

Stortinget ber regjeringen sørge for en reell styrking av de lensmannskontorene som står igjen etter gjennomføringen av politireformen.

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til I og V.

Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble med 51 mot 49 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.02.57)

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til II og IV.

Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble med 52 mot 49 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.03.41)

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til III.

Presidenten gjør oppmerksom på at det i dette romertallet skal stå «Hovedavtalen» i stedet for «Hovedtariffavtalen».

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 11, fra Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at ved klagebehandling skal også kvaliteten på arbeidet med det ønskede sluttresultatet som er lagt frem for kommunene i forkant, og andre forhold som har betydning for helheten i politiets lokale tilgjengelighet, kunne vektlegges.»

Høyre og Fremskrittspartiet har varslet støtte til forslaget. Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet subsidiær støtte til forslaget.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) (fra salen): Det samme gjelder Kristelig Folkeparti.

Votering:

Forslaget fra Venstre ble bifalt med 68 mot 33 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 13.04.37)

Videre var innstilt:

VI

Dokument 8:35 S (2016–2017) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jenny Klinge, Marit Arnstad, Geir Pollestad, Kjersti Toppe, Per Olaf Lundteigen, Trygve Slagsvold Vedum, Liv Signe Navarsete, Ivar Odnes, Janne Sjelmo Nordås og Heidi Greni om kvalitet og innhold ved lensmannskontorene etter gjennomføringen av politireformen – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak til lov:

Prop. 115 L (2013–2014) om endring i vegtrafikkloven (behandling av personopplysninger) – bifalles ikke.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i rettergangslovgivningen mv. (organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet)

I

Lovendringer om organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet

1. I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene gjøres følgende endringer:

§ 27 sjette ledd skal lyde:

Den alminnelige namsmannen er sekretariat for forliksrådene i sitt distrikt. Kongen kan ved forskrift gi regler om forholdet mellom forliksrådet og sekretariatet.

§ 28 første ledd fjerde punktum oppheves.

§ 28 nytt annet ledd skal lyde:

Møtene holdes hos sekretariatet. Ligger sekretariatet utenfor forliksrådsretsen, holdes møtene i forliksrådsretsen dersom forliksrådet bestemmer det.

§ 63 første ledd skal lyde:

Hovedstevnevitne er den som er utpekt som namsmann etter politiloven § 17.

§ 63 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Med politimesterens samtykke kan det oppnevnes hjelpestevnevitner fra andre lensmannskontorer og politistasjoner i namsmannsdistriktet.

2. I lov 21. februar 1930 om skifte gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Registrering og forsegling foretas av tingretten, av *namsmannen eller lensmannen* eller av en annen skikket person oppnevnt av tingretten.

§ 12 a første ledd skal lyde:

Om dødsfall skal den dodes nærmeste slektninger, ektefellen eller andre som har vært til stede, straks gi melding til *namsmannen eller lensmannen* eller til tingretten.

§ 125 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

For øvrig får skjønnslovens bestemmelser om *skjønn* tilsvarende anvendelse så langt de passer på skiftetakst.

3. I lov 27. mai 1932 nr. 2 om veksler skal § 87 første og annet ledd lyde:

Protest tas opp av *namsmannen*.

Dersom det er nødvendig for at protesten skal kunne opptas i tide, kan *namsmannen* ta opp protest utenfor sitt distrikt.

4. I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre skal § 38 tredje ledd første punktum lyde:

Fører dødsfall til at ingen lenger har foreldreansvaret for eit barn, skal *namsmannen*, lensmannen eller tingretten få opplysning om det i dødsfallsmeldinga.

5. I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr skal § 5 a nr. 3 første punktum lyde:

Avgjørelser som gjelder forretninger som nevnt i kapittel 4 og § 25 hos *den alminnelige namsmannen* eller hos en særskilt namsmann kan påklages til tingretten etter reglene i tvangsfullbyrdsloven § 5-16.

6. I lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs skal § 80 fjerde ledd lyde:

Registrerings- og forseglingsforretningene kan overlates til *namsmannen eller lensmannen* eller til en annen skikket person oppnevnt av retten.

7. I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse gjøres følgende endringer:

§ 2-2 første ledd skal lyde:

Namsmannen er den som er utpekt som namsmann etter politiloven § 17.

§ 5-16 annet ledd annet punktum og nytt tredje punktum skal lyde:

Ellers forelegges klagen sammen med de tilhørende dokumenter og opplysninger uten opphold for tingretten i rettskretsen der saksøkte bor. Hvis namsmannens stedlige kompetanse bygger på annet grunnlag enn saksøktes bosted, forelegges klagen for tingretten i rettskretsen som saken har slik tilknytning til.

Nåværende tredje punktum blir fjerde punktum.

8. I lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 7 skal lyde:

7 utføre andre oppgaver som er fastsatt i lov eller som følger av sedvane, herunder oppgaver som i lov er lagt til *den alminnelige namsmannen*.

§ 16 annet ledd skal lyde:

Politidistriktene inndeles i lensmanns- og politistasjonsdistrikter. Inndelingen fastsettes av Kongen.

§ 16 tredje ledd nr. 4 oppheves.

I kapittel III skal ny § 17 lyde:

§ 17 *Den alminnelige namsmannen*

Lensmannen og politistasjonssjefen er nams-mann i sitt distrikt med mindre oppgaven som namsmann ivaretas av et namsfogdkontor ledet av en namsfogd. Namsmannsdistrikter skal omfatte en eller flere hele kommuner. Kongen kan bestemme at én lensmann, politistasjonssjef eller namsfogd skal ivareta oppgaven som namsmann for flere lensmanns- og politistasjonsdistrikter i samme politidistrikt.

Namsmann for Svalbard er Sysselmannen.

Kongen fastsetter hvilke namsmannsdistrikter norsk kontinentalsokkel og norsk økonomisk sone hører til.

§ 29 annet ledd skal lyde:

Departementet gir nærmere regler om i hvilken utstrekning *namsmannen* kan overlate sine oppgaver etter lov til sine underordnede.

9. I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning skal § 3-3 bokstav k første punktum lyde:

til *den alminnelige namsmannen* og tingrett til bruk i skiftesak, når en innsynsbegjæring gjelder fastsetting av skatt for avdøde, og det ikke foreligger formell beslutning om skifteform.

II

Lovendringer vedrørende lensmannsskjønn

1. I lov 14. juni 1912 nr. 1 om anlegg av taugbaner og løipestrenger mv. skal § 16 lyde:

Skjønn som holdes med hjemmel i loven her, styres av *jordskifteretten*.

2. I lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonsaker gjøres følgende endringer:

§ 7, § 9 annet ledd, § 10 annet ledd, § 17 annet ledd, § 24, § 25, § 31, § 34 første ledd, § 38 annet ledd, § 40 første ledd annet punktum, § 45, § 49 og § 54 b annet ledd oppheves.

§ 1 skal lyde:

Bestemmelsene i dette kapittel kommer til anvendelse på skjønn som styres av tingretten, samt på skjønn som styres av jordskifteretten i den utstrekning det følger av jordskiftelova § 5-7.

§ 6 første ledd skal lyde:

Skjønsforretningen holdes i den *rettskrets hvor* gjensstanden for skjønnet befinner seg.

§ 8 første ledd skal lyde:

Begjæring om en skjønnsforretning fremsettes ved prosesskriv eller muntlig for den *rett som* skal styre forretningen.

§ 11 første ledd første og annet punktum skal lyde:

Antall skjønnsmedlemmer skal være *fire dersom* ikke annet er bestemt ved lov. *Skjønnet* settes med to skjønnsmedlemmer dersom en av partene krever det og skjønnsstyreren finner det ubetenkelig.

§ 12 første ledd skal lyde:

Skjønnsmedlemmer tas av det utvalg som omhandles i § 14 første ledd. *Oppnevningen foretas av skjønnsstyreren.*

§ 13 skal lyde:

Når *det etter domstolloven § 20* er oppnevnt en særskilt skjønnsstyrer for en forretning som strekker seg gjennom flere kretser, skal de samme skjønnsmedlemmer gjøre tjeneste i alle kretser. *Skjønnsmedlemmer oppnevnes av skjønnsstyreren.*

§ 20 a skal lyde:

Godtgjørelse til skjønnsmedlemmer fastsettes av *skjønnsstyreren* etter forskrifter gitt av Kongen. *Fastsettingen kan ankes etter reglene i rettshjelploven § 27.*

§ 33 a første ledd skal lyde:

Begjæring om overskjønn framsettes for den *retten* som har avsagt *underskjønnet*. *Begjæringen forkynnes* for motparten, og det settes samtidig frist for uttalelse. Fristen bør normalt være tre uker.

§ 50 skal lyde:

Avgjørelse av tvist etter § 48 kan bare angripes ved begjæring om overskjønn når avgjørelsen går ut på å fremme saken.

§ 52 første punktum skal lyde:

Oppstår det slik tvist som nevnt i § 48 og skjønnen blir fremmet, kan hver part kreve at det blir gitt alternative takster på grunnlag av forskjellige påstander.

§ 58 annet ledd skal lyde:

Erstatningen fastsettes av skjønnsstyreren ved kjennelse.

3. I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard oppheves § 10 tredje ledd.

4. I lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerder under krig, krigsfare og liknende forhold oppheves § 16 første ledd annet punktum.

5. I lov 29. juni 1951 nr. 19 om militære rekvisisjoner gjøres følgende endringer:

§ 13 tredje ledd oppheves.

§ 15 første ledd skal lyde:

De lokale skjønnsnemnder fastsetter erstatning for ytelser og tap som ikke blir avgjort etter *takster eller* av Sentralnemnda for rekvisisjonssaker.

6. I lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet skal § 35 femte ledd tredje punktum lyde:
Skjønnen styres av *jordskifteretten*.

7. I lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom gjøres følgende endringer:

§ 17 første ledd skal lyde:

Skjøn som skal fastsetja vederlag for oreigningsinngrep etter § 2, skal *haldast av tingretten* etter skjønnslova om ikkje anna er sagt nedanfor. Skjøn som skal fastsetja vederlag for inngrep etter § 2 nr. 1, 3, 9, 10, 11, 12, 29, 30, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 50 og 53 er det *jordskifteretten* som styrer. Det same gjeld inngrep etter § 2 nr. 19 for lågspana kraftline og nr. 47 til bate for høgst fem brukseiningar. Kongen eller styringsorgan med fullmakt etter § 5 kan likevel gjera vedtak for den einskilde saka om at skjønet skal *styrast av tingretten*.

§ 19 første ledd annet punktum skal lyde:

I andre høve vert skadebota fastsett i skjøn som vert styrt av *jordskifteretten*.

§ 26 annet ledd skal lyde:

Tvist om omfanget av rydjingsskyldnaden, om alt rydjingsarbeidet er gjort, eller om kva krav grunneigaren har når han lyt gjera arbeidet sjølv, vert avgjort med skjøn som vert styrt av *jordskifteretten*.

§ 27 annet ledd skal lyde:

Skjøn etter fyrste leden vert styrt av *jordskifteretten*.

8. I lov 21. juni 1963 nr. 23 om vegar skal § 60 første ledd lyde:

Med unntak av skjønn som nemnt i andre ledd, skal skjønn etter denne lova haldast som *skjønn styrt av tingretten* etter skjønnslova.

9. I lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter skal § 70 første ledd annet punktum lyde:

For den rett som således overtas, skal betales erstatning, som fastsettes ved skjønn styrt av tingretten dersom minnelig overenskomst ikke oppnås.

10. I lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner gjøres følgende endringer:

§ 11 annet ledd annet punktum skal lyde:

Skjønnen styres av *jordskifteretten*.

§ 12 femte ledd annet punktum skal lyde:

Dersom partene ikke blir enige om hvilken erstatning som skal gis, fastsettes erstatningen ved skjønn styrt av tingretten.

11. I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri retts hjelp skal § 10 første ledd lyde:

Fri retts hjelp som ikke omfattes av § 15, gis som fritt rettsråd, herunder behandling for forlikrådet, *jordskifteretten* og voldgiftssaker.

12. I lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall skal § 22 tredje ledd tredje punktum lyde:

I mangel av avtale, fastsettes merkostnaden og fordelingen av dette ved *skjønn styrt av tingretten*.

13. I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endringer:

§ 5 a nr. 2 oppheves.

§ 11 første ledd første punktum skal lyde:

For behandling av skjønn og takster som styres av en dommer ved de alminnelige *domstoler eller en dommer i jordskifteretten* betales 5 ganger rettsgebyret for hver dag eller del av dag som skjønnen varer.

§ 11 tredje ledd oppheves.

Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

14. I lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv. gjøres følgende endringer:

§ 27 tredje ledd første punktum skal lyde:

Spørsmål om rettighetshaverne etter alminnelige rettsgrunnsetninger har krav på erstatning for tap som følge av vedtak etter denne paragraf, avgjøres ved *skjønn styrt av tingretten* om ikke annet blir avtalt.

§ 31 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Partene kan innen 3 måneder etter departementets vedtak kreve spørsmålet avgjort ved *skjønn styrt av tingretten*.

15. I lov 19. juni 1992 nr. 59 om bygdeallmenninger skal § 6-11. (skjønn) lyde:

Når allmenningsstyret har gitt samtykke etter § 6-1 annet ledd, tillatelse etter § 6-2, eller foretatt utvisning etter § 6-4 annet ledd eller § 6-10 første ledd, eller festet bort setergrunn etter § 6-8 første ledd annet punktum, og noen bruksberettiget mener vilkårene ikke foreligger, kan vedkommende kreve dette spørsmålet avgjort ved *skjønn*.

16. I lov 9. desember 1994 nr. 64 om løysingsrettar skal § 22 annet ledd lyde:

Skjønnen vert styrt av *jordskifteretten*.

17. I lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste gjøres følgende endringer:

§ 43 første ledd første punktum skal lyde:

Skjønn etter lova her blir haldne som *skjønn styrt av tingretten*.

§ 43 første ledd annet punktum oppheves.

18. I lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag skal § 4-18 annet ledd annet punktum lyde:

Skjønet skal styrast av *jordskifteretten*.

19. I lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon skal § 12-3 tredje ledd fjerde og femte punktum lyde:

Skjønnen styres av *jordskifteretten*. Kongen kan likevel gjøre vedtak for den enkelte sak om at skjønnet skal *styres av tingretten*.

20. I lov 17. juni 2005 nr. 101 om egedomsregistrering skal § 45 annet punktum lyde:

Skjønn blir styrt av *jordskifteretten*.

21. I lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling skal § 16-12 første ledd lyde:

Skjønn etter dette kapittel behandles av *tingretten* etter reglene om ekspropriasjon i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker. Skjønn etter §§ 27-3 og 28-3 behandles av *jordskifteretten* etter samme lov.

22. I lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold skal § 51 annet ledd lyde:

Blir tilbudet ikke akseptert, kan eier eller rettighetshaver senest seks måneder etter at det ble gitt, sette frem krav for fylkesmannen om at staten begjærer *skjønn styrt av tingretten* til fastsetting av erstatning etter § 50.

23. I lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser oppheves § 53 første ledd.

Nåværende § 53 annet og tredje ledd blir første og annet ledd.

24. I lov 21. juni 2013 nr. 100 om fastsetjing og endring av egedoms- og rettshøve på fast egedom m.m. gjøres følgende endringer:

§ 5-3 første ledd skal lyde:

Jordskifteretten held skjønn og tek andre avgjerder i

samband med sak for jordskifteretten etter

- a) lov 14. juni 1912 nr. 1 om anlæg av taugbaner og løpestrenger mv. §§ 8 og 16, når det er nødvendig av omsyn til jordskiftet
- b) lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet § 35 femte ledd tredje punktum
- c) lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast egedom §§ 17, 19, 26 og 27
- d) lov 5. mai 1961 om grannegjerde
- e) lov 16. juni 1961 nr. 12 om ymse beitespørsmål §§ 7, 9 og 14
- f) lov 21. juni 1963 nr. 23 om vegar kapittel VII
- g) lov 29. november 1968 um særlege råderettar over framand egedom
- h) lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 11
- i) lov 9. desember 1994 nr. 64 om løysingsrettar § 22
- j) lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann § 31 tredje ledd bokstav c
- k) lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag § 4-18
- l) lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon § 12-3
- m) lov 17. juni 2005 nr. 101 om egedomsregistrering § 45
- n) lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift
- o) lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling § 16-12, og
- p) lov 4. september 2015 nr. 91 om posttjenester § 55

§ 5-7 første ledd tredje punktum skal lyde:

Reglane for *skjønn styrt av tingretten* i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker gjeld så langt kapitel 1, 2, 6 og 8 ikkje har reglar om behandlinga.

§ 5-7 annet ledd første punktum skal lyde:

Avgjerder som jordskifteretten tek som eiga sak etter §§ 5-4 til 5-6, følger reglane for *skjønn styrt av tingretten* i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker.

25. I lov 4. september 2015 nr. 91 om posttjenester skal § 55 annet ledd tredje punktum lyde:

Skjønnen styres av *jordskifteretten*.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelsene kan settes i kraft til ulik tid. Kongen kan gi nærmere overgangsbestemmelser.

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til I § 16 annet ledd og ny § 17.

Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 90 mot 8 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 13.06.14)

Presidenten: Det voteres over komiteens innstilling til resten av I, II og III.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i passloven og ID-kortloven (nektelse av reisedokumenter)

I

I lov 19. juni 1997 nr. 82 om pass skal § 5 tredje ledd bokstav e og ny bokstav f lyde:

- e) vilkårene for innlevering av tidligere utstedt pass etter § 7 første ledd bokstav e første alternativ er til stede;
- f) det er grunn til å tro at formålet med reisen er å begå en handling som rammes av bestemmelsene i straffeloven §§ 101 til 107 om folkemord, forbrytelser mot menneskeheten og krigsforbrytelser eller straffeloven §§ 131 til 145 om terror-handlinger og terrorrelaterte handlinger.

II

I lov 5. juni 2015 nr. 39 om nasjonalt identitetskort skal § 5 tredje ledd bokstav c og ny bokstav d lyde:

- c) søkeren tidligere har forfalsket eller brukt falskt nasjonalt ID-kort med reiserett, rettsstridig har overlatt kortet til tredjemann eller på annen måte har misbrukt det
- d) det er grunn til å tro at formålet med reisen er å begå en handling som rammes av bestemmelsene i straffeloven §§ 101 til 107 om folkemord, forbrytelser mot menneskeheten og krigsforbrytelser eller straffeloven §§ 131 til 145 om terror-handlinger og terrorrelaterte handlinger.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Presidenten: Venstre og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 88 mot 8 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 13.07.15)

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Venstre og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble bifalt med 86 mot 8 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.07.39)

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i naturskadeforsikringsloven (dekning for relokalisering ved fare for ny naturskade)

I

I lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje, fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

Er et brannforsikret bolighus eller fritidshus skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge huset på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, skal forsikringsselskapet erstatte tomtens omsetningsverdi før skaden, oppad begrenset til fem dekar. Det skadede huset og eventuelle forsikrede uthus skal dessuten erstattes som om de var totalskadet. Er grunnen under et brannforsikret bolighus eller fritidshus blitt ustabil som følge av en naturulykke, gjelder første og annet punktum tilsvarende selv om huset ikke er skadet. Forsikringsselskapet har ikke klagerett over avslag på søknad om tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging.

I stedet for å erstatte tomt og bygninger etter tredje ledd kan forsikringsselskapet velge å sikre eiendommen, forutsatt at den sikrede samtykker skriftlig. Sikringstiltakene må gi så god beskyttelse mot ny naturskade at eieren kan få tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging på skadestedet. Forsikringsselskapet skal dekke utgiftene til sikringstiltakene og sørge for ettersyn og vedlikehold.

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om ordningen for erstatning av tomt og bygninger etter tredje ledd og om sikring etter fjerde ledd.

Nåværende § 1 tredje og fjerde ledd blir nytt sjette og sjuende ledd.

§ 2 første ledd første punktum skal lyde:

Er det tvil om det foreligger naturskade etter § 1 første ledd, eller om betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter § 1 sjette ledd er til stede, kan forsikringsselskapet eller den sikrede forelegge spørsmålet for Klagenemnda for naturskadesaker, jf. naturskadeerstatningsloven § 21.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i tvisteloven (sikkerhet for saks-kostnader)

I

I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister gjøres følgende endringer:

§ 20-11 første ledd skal lyde:

(1) Saksøkte kan kreve at en saksøker som ikke har bopel i Norge, stiller sikkerhet for mulig ansvar for saks-kostnader i instansen. Sikkerhet kan ikke kreves *hvis saksøker har bopel i en EØS-stat*, hvis det ville stride mot en folkerettslig forpliktelse til å likebehandle parter bosatt i utlandet og parter bosatt i Norge, eller dersom det ville virke uforholdsmessig ut fra sakens art, partsforholdet og forholdene for øvrig.

II

1. Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
2. Loven har virkning for søksmål eller anke som tas ut etter at loven har trådt i kraft.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 7

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre slikt

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av straffeloven som innebærer at for overtredelser av straffelovens korrupsjonsbestemmelser kan foretaket også straffes når handlingen er utført av noen som gjennom sine forbindelser med selskapet må assosieres med det. Det må vurderes straffefrihet for selskap som har gjort det de kan for å forebygge korrupsjon.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

II

Dokument 8:67 L (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Michael Tetzschner, Frank Bakke-Jensen, Gunnar Gundersen, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Anders B. Werp om utvidet ansvar for selskapers ansvar for korrupsjonshandlinger, tilføyelse til straffeloven § 389 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 8 [13:09:55]

Referat

1. (190) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tone Wilhelmsen Trøen, Kari Kjønås Kjos og Ketil Kjenseth om å styrke det internasjonale og nasjonale arbeidet mot antibiotikaresistens (Dokument 8:64 S (2016–2017))

Presidenten: Referatsak nr. 190 foreslås behandlet etter forretningsordenens § 39 annet ledd bokstav e. Representanten Kari Kjønås Kjos har bedt om ordet.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [13:10:36]: Jeg mener, og jeg antar at også Stortinget mener, at det er svært viktig å sikre at Stortingets vilje kommer til uttrykk i de vedtak som blir gjort. Det er derfor nødvendig at denne saken får sin behandling.

På vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ber jeg om at man fraviker forretningsordenen og sender saken til helse- og omsorgskomiteen for behandling.

Presidenten: Forslaget ble satt fram på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, og det presidenten har fått opplyst, er at det også er på vegne av Kristelig Folkeparti.

Da har representanten Kari Kjønås Kjos bedt om at referatsak nr. 190 sendes helse- og omsorgskomiteen.

I Dokument 8:64 S for 2016–2017 blir det foreslått at forslagene nr. 1–3 i Innst. 170 S for 2016–2017, som ble vedtatt i Stortinget den 23. februar i år, oppheves. Behandlingen av forslaget må derfor vurderes etter bestemmelsene i forretningsordenens § 38 siste ledd, som sier:

«Når et forslag er endelig avgjort, må forslaget ikke bringes frem igjen eller tas opp på nytt i samme stortingssesjon.»

I bestemmelsene står det videre:

«Er det påtrengende nødvendig, (...) kan Stortinget likevel fatte vedtak om at et forslag tas opp til ny behandling, forutsatt at det igjen blir komitébehandlet.»

Etter behandlingen den 23. februar er det klarlagt at forslagene angivelig skulle vært forkastet, men at grunnen til at de ble vedtatt – det kan hende det var fordi det var VM også – var at noen representanter ikke stemte slik de skulle. Feilvoteringen ble ikke varslet under voteringen. Det var følgelig ikke grunnlag for å foreta en ny votering. Et slikt resultat kan ikke endres i ettertid, og voteringen er dermed endelig.

Presidenten anser ikke at denne årsaken er en påtrengende grunn til at Stortinget skal fatte vedtak om å ta forslagene opp til ny behandling, og foreslår dermed at Dokument 8:64 S behandles etter forretningsordenens § 39 annet ledd bokstav e og ikke tas under behandling.

Presidenten vil nå ta behandlingsmåten opp til votering.

Det votes alternativt mellom presidentens forslag og forslaget fremmet av representanten Kari Kjønås Kjos på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Presidenten antar at Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne vil støtte presidentens forslag, og at Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti vil stemme for forslaget fremmet av representanten Kari Kjønås Kjos på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Her kom presidenten i tvende sinn, for nå må jeg stemme som partimedlem og ikke som president, så jeg skal stemme imot presidentens forslag – men det er nå presidentens problem.

Votering:

Ved alternativ votering mellom presidentens forslag og forslaget fra representanten Kari Kjønås Kjos, på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, ble presidentens forslag med 58 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.14.07)

Presidenten: Referatsak nr. 190 blir da å sende helse- og omsorgskomiteen for behandling.

Videre ble referert:

2.(191) Årsrapport for 2016 fra Stortingets utvalg for rettferdsvederlag (Dokument 14 (2016–2017))

Enst.: Sendes justiskomiteen.

Presidenten: Dermed er sakene på dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.15.